

Št. 134

**JULIJ
2017**

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

1 EUR

Polovico dobi prodajalec.

Številka prodajalca:

KRALJI ULICE



Odgovorna in izvršna urednica:

Mirjam Gostinčar

Tehnični urednik in oblikovanje:

Chris Hartke

Uredniški odbor:

Bojan Dekleva, Luna Jurančič Šribar, Jean Nikolić

Sodelavci uredništva:

Tomaž Golob, Gregor B. Hann, Jurij Kunaver, Vanja Kurbus, Barbara Jozelj,

Žiga Novak, Monika Buhančič - Biba, Barbara Pišlar, Jasmina Memić

Grafična zasnova:

Karlo Medjugorac

Lektoriranje:

Mojca Pipan

Ilustracije:

Janne Karlsson, Janez Kompare, Laura Ličer, Damjan Majkić,

Leah Artist Mihalič, Severa, Tjaša Žurga Žabkar

Fotografiji na ovitku:

Nada Žgank

Tisk:

Tiskarna Vovk

Izdajatelj:

Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Cena časopisa v ulični prodaji je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je cena enega izvoda 2 EUR.

Letna naročnina za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR,
v tujini pa 48 EUR.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana

Telefon: 059 022 503

E-pošta: info@kraljiulice.org

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

SI56 0510 0801 2105 010 odprt pri ABanki Vipava d. d.

SMS-KOMENTARNICA:

030 323 306

PRAVILA PRODAJE ČASOPISA KRALJI ULICE

Ker želimo, da bi časopis Kralji ulice lahko prodajalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev, je pomembno, da vsi skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Ko prodajalci prodajajo časopis Kralji ulice, namreč ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice. Doslej so bili naši prodajalci v javnosti zelo dobro sprejeti in so mnogi kupci pohvalili njihov pristop. Zelo si želimo, da tako ostane tudi v prihodnje, zato prodajalce in prodajalke prosimo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis Kralji ulice še bolj približati našim bralcem.

1. Časopis prodajam na miren in nevsiljiv način.
2. Drugim prodajalcem časopisa izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do prodaje časopisa kot jaz.
3. Z drugimi prodajalci se miroljubno dogovarjam tudi glede lokacije prodaje.
4. Morebitne nesporazume rešujem na miroljuben način.
5. Med prodajanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
6. Časopis prodajam po njegovi ceni in kupcev ne zavajam.
7. Med prodajo časopisa ne beračim.
8. Spoštujem odločitev kupca glede nakupa časopisa.
9. Med prodajo imam uradno izkaznico društva na vidnem mestu.

Če se prodajalec ne drži pravil prodaje, je na to najprej opomnjen s strani strokovnega delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do prodaje časopisa Kralji ulice. Prosimo kupce, naj nam v uredništvo sporočijo morebitne kršitve zgornjih pravil! Zbiranje prispevkov za ponatis časopisa ni aktivnost društva, ampak je poskus zavajanja kupcev!

PROJEKT PODPIRAJO:

Mestna občina Ljubljana -- Ministrstvo za zdravje

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti -- FIHO

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice

član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov

ne odražajo vselej mnenj uredništva.

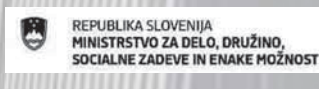


foto: Aleksander Petric

Uvodnik:

MEJE



foto: osebni arhiv

Vedno je bila prijazna do vseh, lepo se je nasmihala, bila blaga in razumna. Čeprav se je včasih, pravzaprav pogosto počutila, kot da bo ravnokar eksplodirala, ampak bilo je vseeno. Koga pa brigajo njeni občutki, že ko je bila majhna je to kaj hitro dovela. Kadar se je drla in protestirala, je takoj priletela klofuta, ona pa je med pobiranjem s tal hitro ugotovila, svoja čustva je bolje zadržati zase.

Če se je kot otrok prav dobro zavedala vsakič, ko je bila poteptana, je kasneje v njej ta občutek vse bolj zamiral. Večino časa se je počutila slabo, tesnobno in nemirno, kljub temu je znala svoje nelagodje že prav mojstrsko zapakirati v nasmeške. Njen prvi je bil kar v redu, sploh če je naredila, kot je hotel. Če pa ne, je znal biti tudi po tri dni tiho. Kar je pravzaprav bolelo skoraj bolj kot takrat, ko jo je njen naslednji vlek za lase ali brcnil v trebuh. Z mano mora biti nekaj narobe, je večkrat pomislila, ker moški niso nikoli zadovoljni. Šele ko je bil drugi tako nezadovoljen z njo, da tistega večera niti viski ni več mogel ublažiti njegove togote in je komaj preživel, je zbežala. Ni imela kam, zato na cesto. Tam si je hitro našla »zaščitnika«. Zdaj je bila varna pred vsemi, le pred njim ne. Ampak zelo rad je imel Bučka, njenega malega mešančka. Njemu ne bi nikoli naredil nič. S tem se je tolažila, ker če bi bil grob s kužkom, bi pač takoj odšla.

Potem ji je nekega dne prijateljica, ena izmed njenih redkih preostalih povezav z »normalnim« svetom, rekla: »Pa kako lahko to prenašaš, jaz bi že zdavnaj znorela.« Prijateljico je imela res rada in kar je važno, zaupala ji je. In takrat se je v njej nekaj prelomilo. Preblisk je bil kratek, a jasen. Nehala se je čutiti. Že zdavnaj. In tako ni več znala ščititi sebe, svojih mej, najprej pri malih stvareh, potem pri vedno večjih, dokler ni nazadnje pristala, kjer pač je.

Že odkar je pomnil, je imel pri roki vse, kar je potreboval in česar ni potreboval, ne da bi za to mignil s prstom. Do njega so se vsi obnašali vljudno in spoštljivo že, ko je bil majhen. Ampak z distanco. Vsi, vključno s starši, ki niso bili ravno pogosto poleg. Zelo hitro je začutil, da je nekaj posebnega in pripada svetu redkih izbrancev. Majhnemu svetu sicer, kjer so pravila jasno določena. Hitro se je naučil prikrivati svoja občutja, saj sta se od njega pričakovali predvsem trdnost in brezkompromisnost. Če je imel kot otrok zelo dobro sposobnost zaznavanja čustev in počutja drugih ljudi, mu je ta z leti začela vse bolj pešati, saj je konec koncev ni potreboval. Počasi je postajal vse bolj otopel za svet okrog sebe pa tudi zase, ne da bi sploh opazil. Ščutil in podpiral je le sebi podobne. Čeprav so imeli vsega dovolj in preveč, jih je bilo ves čas strah, da bodo to izgubili. Tako so neprestano kopčili in postavljali okrog sebe trde pregrade, ki niso popuščale pred vsiljivci, željnimi podobnega življenja. Sicer pa, tudi svet jim je šel vse bolj na roko in še sami so precej pripomogli k temu. Z nevidnimi in tudi vidnimi mejami, zidovi, žičnatimi ograjami, ki so bile pravzaprav le fizičen odraz njihove notranjosti.

Postavljanje »zdravih« meja je življenjska umetnost. Malokdo jo obvlada. Z notranjim uravnovešanjem se najbrž začne to dogajati spontano. In postaja vidno tudi navzven. Do takrat pa ... hja, s kladivom in škarjami v roki nad tiste vidne, ki nikakor ne bi smele obstajati, in z »objemi« v podporo tistim, ki jih še ne zmorejo postavljati v bran golega preživetja.

Luna J. Šribar

Kazalo:

- 2 UVODNIK
- 3 TO SEM JAZ
- 5 PETA KOLUMNA
- 6 SLIŠANJE GLASOV
- 7 ZGODOVINSKA RUBRIKA
- 8 NEVID(E)NA LUBLANA
- 9 TATU ZGODBA
- 10 LIKOVNA STRAN
- 11 BiroKRATEK
- 12 NEKAJ CESTNIH
- 12 ANEKDOTE IZ PRODAJE
- 13 DELAT PEJT!
- 14 DOGODKI
- 17 SOL IN KOPER
- 18 pOdpiram - ROBERT PREBIL
- 19 BILO JE NEKOČ ...
- 20 GOSTUJOČI KOLUMNIST
- 21 KRALJICA IN KRALJICA
- 22 KRALJEVI RECENZOR
- 25 IZZA REŠETK
- 26 SMS-KOMENTARNICA
- 27 GIACOMOV FOTO - KOTIČEK
- 28 BREZPLAČNE PRIREDITVE
- 29 OGLASNA DESKA
- 30 RAZVEDRILLO

To sem jaz:

BENO, 1. DEL



foto: arhiv KU

Povprečnež, ki je od življenja vedno pričakoval preveč, letal visoko in nizko padel. Streznitev je prišla iznenada, v času pred leti, ko mi je umrl oče. Ostal sem brez službe, brez bivališča in brez prebite pare. Kmalu zatem me je zapustila tudi punca, ki sem jo imel neizmerno rad in mi je vlivala še tisto malo veselja do življenja in upanja na lepšo prihodnost. Takrat sem padel povsem na dno in moje veselja polno življenje se je spremenilo v naporen boj za preživetje in mučno, predvsem pa brezcilno životarjenje. Kot otrok sem bil neobičajno hiperaktiven, kar je moje življenje v precejšnji meri zaznamovalo. V predšolskem obdobju sem večino časa preživel na igrišču v družbi nogometne žoge. Nogomet je tudi kasneje zapolnil velik del mojega življenja – dokler se ni moja »kariera« klavrno končala zaradi grde poškodbe kolena. Zaradi te sem bil kopačke prisiljen pospraviti v omaro. Ker pa ima vsaka slaba stvar tudi svojo dobro plat, me je ravno poškodba v sklopu rehabilitacije pripeljala v fitnes, ki mi je takoj postal všeč. Nogomet sem kmalu prebolel in začel redno trenirati v fitnesu. Zanimati sem se začel za bodybuilding, ki mi je postal neizmerno všeč. Odločil sem se, da se želim s tem ukvarjati tudi tekmovalno in profesionalno, zato sem se pri osemnajstih vpisal v program izobraževanja s področja kondicijske priprave športnikov, kasneje pa sem opravil še dva druga programa s sorodnih področij. Pridobil sem licenco za strokovno delo na področju športa in nekaj časa tudi dejansko delal v fitnesu kot trener, a me je to kmalu minilo. Ni bilo ravno tako, kot sem pričakoval. S fitnesom se še danes ukvarjam vsakodnevno, predstavlja mi odlično obliko sprostitve in odklop od vsakdanjih težav. Še vedno napredujem in se ves čas izpopolnjujem – to mi je postal vsakodnevni ritual, ki ga ne smem izpustiti. V šoli so se zaradi moje hiperaktivnosti pojavile težave. Pri sedmih letih so mi diagnosticirali hudo motnjo hiperaktivnosti in pozornosti in mi predpisali močno psihoaktivno zdravilo ritalin, ki je po učinku in delovanju zelo podobno amfetaminom in kokainu. Dokler sem zdravilo jemal, kot so mi ga predpisali, mi je zelo pomagalo. Žal sem kmalu ugotovil, da je zdravilo možno zelo enostavno zlorabljeni. Tablet tekom dneva nisem jemal, temveč sem jih zdrobil z žlico in potegnil v nos. Učinek je bil skoraj povsem identičen tistemu pri snifanju kokaina. Pojavile so se prve težave v šoli – ves čas sem bil utrujen, raztresen, začel sem zamujati in podobno. Cele noči sem presedel za računalnikom, se učil, bral različne članke o fitnesu in športni prehrani, pisal po forumih, se učil programiranja in delal z različnimi programi za grafično oblikovanje. Vse naštetost je postalo neverjetno zanimivo.

KOT OTROK SEM BIL NEOBIČAJNO HIPERAKTIVEN, KAR JE MOJE ŽIVLJENJE V PRECEJŠNJI MERI ZAZNAMovalo.

03
KRALJI
ULICE

POSREDOVALNICA RABLJENIH PREDMETOV

CELO NEKAJ NOVEGA PRI STARI ROBI

NAŠA GRUPE TNT VAM DEMOLIRA IN ODNESE VSE. 😊

NUDIMO:

- KOMBI PREVOZE, SELITVE, DOSTAVE, KOŠOVNI ODVOZ,
- PAZNJENJE STANOVANJ, DEMONTAŽA IN MONTAŽA POHIŠTVA ...
- ČIŠČENJE: STANOVANJ, POSLOVNIH PROSTOROV, BLOKOVSKIH
- STOPNIŠČ, POMIVANJE OKEN, PO DOGOVORU ...

Tu nas najdete: 059 010 075

Več na www.robaraba.si

STARA NOVA
ROBA

TNO SPRAVA
NE
BUDAH

MRAČNA ROMANCA

KLJUVAJ MI UHO,
DA TI PRIZNAM SVOBODO.

SPOMINI

S KREMLJI ODSIRAJO MOJE PLASTI,
DA TI PRIZNAM POGUM.

PADAM.

POZABIL SEM,
KAKO UTOPIČNO SEM HODIL,
KAKO STOPIL V BREZNO BREZ DNA.

POLJUBI ME,
DA TI PRIZNAM LJUBEZEN.

POZABIL SEM,

DA PADAM.

MOGOČE PA PADEC
MI VRNE VSAJ DEL SPOMINA?

PADAM IN TO ME POMIRJA,

ZA SEBOJ PUŠČAM VSE,

KAR SEM POZABIL.

PADAM.

DANI OBLAK

KARMISS

Prosim, izvolite ...

Nekoč je v barju
živela grda račka.

Kaj ste vi?

Novinarji?

Inšpektorji za
sanitarno varnost šol?
Počutim se lahkotno ...

Hej, glejte!

Ali je prehod odprt?

Dejal bi,
da deluje popolno.

MAJHEN KORAK ZA ČLOVEKA, VELIK ZA ČLOVEŠTVO? - 1. DEL

OK, tole bo zvenelo povsem noro. Heliocentrični (krogla) model zemlje je napačen. Vem, vem, govorite si, da sem prismuknjen, da nisem pri sebi, da verjamem teoriji zarote. Pa vendar potrpite z menoj, morda boste ugotovili, da ste vi tisti, ki verjamete teoriji zarote.

No, preden začnem, bi rad pojasnil, da ne zagovarjam obstoja ravne zemlje, dopuščam pa možnost, da ni vse tako, kakor so nas učili. In materiala za razmišljanje je več kot dovolj.

Nekatera dejstva geocentričnega modela zemlje namreč pučajo odprta vprašanja, zato si kakor mnogi drugi ljudje, ki odstirajo tančico morebitnega zavajanja, ne morem pomagati ne dvomiti v uveljavljeno verzijo – pa če še tako želim verjeti, da je vse skupaj povsem nesmiselno. Pravzaprav sem bil sprva – ko mi je prijatelj omenil to teorijo – prepričan, da jo bom v hipu ovrغل in se hkrati od srca nasmejal, saj sem vendar že kot majhen deček videl več slik modre frnikole, na kateri naj bi živeli. Prepričan sem, da ste jih videli tudi sami, toda ali veste, da praktično niti ena od teh slik ni resnična, kar je priznala tudi Nasa sama? Slike namreč računalniško generirajo v »fotošopu« oziroma jih olepšujejo, so kompozitne oz. sestavljene, kot pravijo sami. Te slike so sestavljene iz več kosov ali trakov ter denimo olepšane z dodanimi oblaki in popravljenim kopnim, včasih pa je kar cela zemlja računalniško dodana v temno ozadje vesolja.

Vprašati se je treba, zakaj bi kaj takega pri Nasi storili. Kaj ni lažje in predvsem bolj pošteno enostavno pritisniti sprožilec na kameri z visoko resolucijo? Ni malce čudno, da v vseh teh letih znanstvena srenja ni mogla predstaviti niti ene prave visokoločljive slike zemlje oz. se vrniti na luno? Se je pristanek na luni sploh zgodil? Dvome vzbudi že neverjeten podatek, da je Nasa izgubila vse načrte in videoposnetke misij Apollo, torej vso dokumentacijo oz. fizične dokaze, ki naj bi dokazovali sam pristanek na luni, ki je brez dvoma najpomembnejši dogodek 20. stoletja. Tudi lunin kamen, ki sta ga Aldrin in Armstrong podarila amsterdamskemu Rijksmuseumu, je dokazano le kos ničvrednega zemeljskega okamnelega lesa. Če se vam ob teh informacijah ne privzdignejo obrvi in ne posumite v nečedna dela, vam ni pomoči. Vedno boste brez dokazov verjeli vse, kar vam servira establišment.

Polet na luno ni bil pokrit s strani neodvisnih televizijskih hiš, ves video in avdio material, ki je prišel v javnost, je bil reguliran s strani Nase ter prej pregledan s strani oblasti. TV hiše, ki so pristanek prenašale, se niso mogle direktno vklopiti v prenos, temveč so bile prisiljene dogodke prenašati s projekcijskega platna, kakor so to počeli 30 let pred tem. Tudi prenos v živo je iz trte izvit, saj je bil predvajan material vnaprej zmontiran, kvaliteta slike pa zelo slaba in v črno-beli tehniki. Verjamem, da veste zakaj. Vse do današnjih dni se je le malokdo spuščal v rigorozen pregled teh posnetkov, vendar pa je z napredkom tehnologije tudi to prišlo na vrsto. Za začetek si pogledjmo fotografije. Zanimivo je, da s famoznega vesoljskega sprehoda obstajata le dve fotografiji človeka, katerega prvi korak na luni je odmeval po celem svetu. Poleg tega se od Neila Armstronga v skoraj petdesetih letih po tem dogodku ni dalo iztisniti praktično niti enega samega intervjuja. Razen prve tiskovne konference in nekaj izgovorjenih besed na praznovanju obletnic se pred kamero ni pojavljal. Kjer pa se je pojavil, je bilo videti, kot bi bilo njemu in njegovim kolegom astronautom nadvse mučno in neprijetno. Ne vem, morda imajo dovolj laži in jih peče vest, kajti na posnetkih je resnično videti, kot bi bili neprostovoljni udeleženci tega cirkusa. Skratka, pogledjte si posnetke tiskovnih konferenc na internetu in presodite sami.

Tudi dolgoletni Nasin direktor James Webb je brez pojasnila odstopil le nekaj dni pred prvo misijo Apollo, ki je zapustila zemeljsko orbito, in sicer le pol leta pred prvim poletom na luno. Le zakaj bi človek, ki je zadnje desetletje svojega življenja namenil misiji Apollo, kaj takega storil tik pred največjim dogodkom njegove kariere oz. 20. stoletja? Nenazadnje so tudi vsi trije astronauti po vrnitvi na zemljo podali svojo odpoved. Omenjeno pa seveda še ni dokaz, ki ga iščemo.

Naj povem, da se fotografske anomalije ločuje z razumevanjem svetlobe in senc. In zadeva na luni je preprosta. Vso svetlobo, potrebno za fotografiranje, je prispevalo sonce. Umetnih luči na luni niso uporabljali. S pregledom senc, ki bi v omenjenem primeru morale – ne glede na pokrajino – vedno potekati paralelno, je mogoče ugotoviti, da te na mnogih slikah potekajo v različnih smereh, kar je pri enem viru svetlobe nemogoče, torej je obstajal sekundarni vir osvetlitve. Namerilni križec fotoaparata je na nekaterih slikah delno zakrit s predmeti oz. je v ozadju, kar je tudi nemogoče, če se v sliko ne poseže umetno. Prav neverjetno je tudi, da niti ena od slik v ozadju ne vsebuje zvezd, kar bi moralo biti v okolju brez atmosfere videti izjemno. To bi sicer lahko razložili z nastavitvijo osvetlitve, po drugi strani pa bi bilo skoraj nemogoče natančno ustvariti duplikat konstelacij zvezd glede na položaje astronautov, pri katerih se je ozadje konstantno spreminjalo. Že vsak amaterski astronom bi lahko opozoril na najmanjšo napako pri meritvah. Poleg tega je bilo v javnosti le redkokdaj govora o zvezdah, na to se nanaša tudi edino vprašanje novinarjev, ob katerem je Neil Armstrong »izgubil« spomin. Vesolje, zvezde - hmm ... yeah ... OK!? In medtem, ko so astronauti na luno s seboj vzeli tri pregrešno drage avtomobile (dune buggies) v skupni vrednosti 60 milijonov dolarjev, so doma vsakič pustili fotografski teleskop, s katerim bi lahko videli precej dlje v vesolje, kot ga je bilo tiste dni mogoče videti z zemlje. Prav zanima me, zakaj ga niso vzeli s seboj?

Več kot zgovoren je tudi podatek, da plovilo, s katerim so pristali na luninih prašnih tleh, tam ni pustilo nobene sledi. Že sam prah, ki bi ga dvignil motor ob pristanku, bi moral pokrivati večji del plovila, vendar je s slik razvidno, da so tudi pristajalne noge čiste kot solza. Da ne izgubljam besed o kraterju, katerega bi ga moral izdolbsti motor s potisno močjo skoraj 5000 kg, medtem ko so stopinje astronautov jasno vidne, predvsem prvi korak na luni je izdelan do potankosti. Največja ovira, ki so jo morali preseči astronauti, ki so v primerjavi z današnjimi časi leteli v piksni, pa je Van Allenov sevalni pas. To je radioaktivno okolje, ki se v povprečju razteza na višini med 1000 in 60.000 km. Da bi astronauti preživeli prečkanje tega smrtonosnega koridorja, bi morali leteti oklepljeni v svincu. V stiku z drugo kovino namreč ti radioaktivni delci proizvajajo smrtonosne rentgenske žarke. Naj dodam, da tehnologija še dandanes ni našla rešitve za varen prehod skozenj, kar priznava tudi Nasa sama. In vendar naj bi leta 1969 astronauti pot preživeli brez posledic. Vse dotedanje ameriške in sovjetske vesoljske misije so namreč letele precej pod njim. Sovjeti so bili denimo tudi bolj izkušeni kozmonavti, na vsakih 20 opravljenih ameriških vesoljskih ur so imeli 100 ur opravljenih poletov sami. Naj postavim stvari v perspektivo; Sovjeti so leta 1957 prvi izstrelili satelit (Sputnik), poslali prvo žival v vesolje, nato prvega človeka, opravili prvi vesoljski sprehod, v vesolje poslali prvo ekipo, nato dve plovili naenkrat. Kljub vsemu pa Sovjeti niso nikoli pristali na luni. Se nadaljuje.

JeanN

PAULINA ZGODBA

Paula sliši glasove že skoraj eno leto. Pravkar je dopolnila deset let. Začelo se je z dvema glasovoma, ki sta govorila istočasno. Glasova sta se pojavila nekaj dni za tem, ko je prijatelj njenega brata, Steve (star 15 let), nenadno umrl. Steve je pri Paulinih preživel veliko časa. Tam je bil večer pred svojo smrtjo. Organiziral je poslovilno zabavo, saj naj bi se selil, in naj bi se vrnil naslednji dan, da bi pomagal pospraviti. Okoli enajstih so jih poklicali in jim povedali, da ne bo prišel, saj so ga našli mrtvega v njegovi postelji. Vzrok smrti ni bil znan. Ko vzrok smrti ni znan, je treba opraviti obdukcijo. To je trajalo nekaj dni in zato so Steva lahko pokopali šele čez dva tedna. Tudi takrat vzrok njegove smrti še ni bil znan.

Paula se je že soočila z nenadno smrtjo. Pri dveh letih ji je popolnoma nepričakovano umrla babica, ne da bi bila prej bolna. Babica je živela nasproti Paule in jo je stalno videvala. Babičina smrt je bila za Paulo nedoumljiv dogodek in nenadna Stevova smrt se je zdela kot ponovitev vsega tega. V tednu Stevove smrti je Paula dobila visoko vročino. Ponoči je šla na stranišče, kjer je za vrati videla moškega. Za tem sta se pojavila dva glasova, čeprav je eden izginil naslednji dan.

Med najinim prvim intervjujem mi je Paula povedala, da je slišala zloben, jezen glas, »nečloveško bitje«. Njegov ton je bil mešan, čeprav po navadi jezen. Glas je bil v njeni glavi. Slišala ga je skoraj cel dan. Ni ga prepoznala. Rekla mi je: »Definitivno je bil glas od nekoga drugega, drugače bi ga prepoznala kot svojega.«

Slišala je tudi škripanje, tolčenje in cviljenje. Videla je strašljive obraze, okostnjake s svojimi glavami pod rokami in mrtva, brezglava telesa. Če se je zaradi zvoka zbudila, je videla obraze teh teles na steni ali na stropu. Hkrati je slišala tudi glas. Glas se je pojavljal ponoči in tudi podnevi.

Paulo je bilo glasu zelo strah, varno se je počutila samo doma, v dnevni sobi. Glas je zlasti okrepil njene negativne občutke in jo naredil bolj jezno, prestrašeno in ljubosumno. Pojavil se je, ko ji je bilo dolgčas. Drazil jo je in strašil z govorjenjem o okostnjakih.

Glas se je pojavil tudi, ko je delala prijetne stvari. Rekel je: »Ali ne moreš delati kaj drugega?« Prepovedal ji je tudi, da igra šah s svojim očetom; to je bilo nekaj, kar je res rada počela. Ko je gledala kviz na televiziji, je rekel: »Če na deset vprašanj ne odgovoriš pravilno, te bom prestrašil«, in je to tudi naredil, ko ji je ponoči kazal strašljive okostnjake. Prisilil jo je v prepiranje s svojim bratom. Zaradi glasu se je počutila zelo negotovo, saj ji je govoril, da stvari dela narobe. Dajal ji je čudne občutke. Glas je komentiral, da so tablete, ki jih je Paula jemala, »nepotrebne«, komentiral pa je tudi stvari, ki so jih počeli njen oče, mama in brat.

Paulo je bilo strah iti spat, saj se je bala, da bo srečala okostnjake. Vsako noč, preden je šla v posteljo, je moral njen oče pregledati, ali morda niso v njeni sobi okostnjaki, in ko ji je zagotovil, da jih ni, je lahko zaspala.

Zaradi glasu je Paula počela stvari, zaradi katerih je bila nato kaznovana, kot na primer to, da se je glasno pogovarjala z glasom med poukom. Včasih je koga prizadela, ker ji je tako narekoval glas. Ko je razmišljala, je o isti stvari razmišljal tudi glas, in to jo je zmedlo. V šoli je lahko nastala velika težava, če je glas med sabo zmešal vse številke pri matematiki. Ko jo je zmedel, je učitelj mislil,

da ne sledi snovi. V določenem trenutku jo je učitelj kaznoval tako, da je morala sedeti čisto zadaj v razredu. Paula je bila malo naglušna in zato ni mogla več slediti uri. Posledično ji je ostalo veliko časa za poslušanje glasu, in to je bil seveda velik problem.

Glas je najraje vse preobrn timer v strašno. Zlorabil je vlom, ki se je zgodil pri njenem dedku, ki je živel na drugi strani ulice. Paulo je strašil z natančno razlago, kako so vlomilci prišli v prostor. Zaradi tega je Paula postala zelo previdna in je vsakega neznanca, ki ga je videla na svoji ulici, obravnavala kot potencialnega vlomilca.

Zaradi glasu in videnj si Paula ni več upala v svojo lastno sobo. Nekdo je zmeraj moral z njo, da bi pregledal, ali so v njej kake strašljive stvari. Doma je prejemale veliko podpore. Po nasvetu svojega zdravnika je Paulo zdravil otroški psihiater. Ta ji je predpisal zdravlila za njen strah in je razložil, da so glasovi mogoče posledica Stevove smrti. Paula ni imela nobenega prijatelja svoje starosti. V šoli je bila velikokrat žrtev nasilja.

Do najinega naslednjega srečanja se je zgodilo veliko stvari in pojavila se je še ena zgodba, v kateri je imela vlogo smrt. Izkazalo se je, da je Paulin oče ne dolgo po Stevovi smrti izgubil službo. Njeni mami se je zdela njegova odpustitev nepoštena in se je zaradi nje tako razburila, da so se pojavili hudi problemi s srcem, v nevarnosti pa je bilo tudi njeno življenje. Paula se z vsem tem ni mogla dobro spoprijemati. Njena mama je kasneje to opisala tako: »Jaz se nisem mogla spoprijeti z njenimi glasovi, ona pa ne z mojimi težavami s srcem.«

Med preteklim letom je nenadno umrl njen dedek. Živel je nasproti nje in z njim je bila zelo tesno povezana. Videvala ga je skoraj vsak dan. Paulina mama mi je povedala, da je Paula dobro sprejela njegovo smrt. Ob tistem času so ji posvečali več pozornosti. Čeprav so glasovi komentirali stvari, niso bili preveč aktivni. Bilo je nenavadno, da Paula od dedkove smrti skorajda ni govorila o njem. Rekla je: »Nikoli ne bom pozabila spomina na smrt, druge stvari pa bom pozabila. Glasovi mi pomagajo, da se spomnim smrti.«

V šoli se je vrstniško ustrahovanje Paule še povečalo. Njena mama se je večkrat pritožila ravnatelju, in ko to ni zadostovalo, je vložila pritožbo šolskim inšpektorjem.

Takrat je Paula začela slišati še en glas več kot prejšnje leto. Slišala je dva moška glasova duhov, ki jima ni mogla določiti starosti. Nista jo spominjala na nikogar, ampak zdelo se ji je, da je morda en glas od nekoga, ki je umrl v njenem domu. Glasova sta govorila o Pauli in drugih duhovih.

Med prejšnjim letom se je zgodilo veliko, a težava z glasovoma se ni izboljšala. Pojavljala sta se bolj in bolj pogosto ter z več občutki, kot so bili na primer jeza in strah pa tudi žalost in ljubosumje. Paulo je bilo glasov še vedno zelo strah, in ta strah se je samo še povečal zaradi njunih groženj. Ko se je glede nečesa počutila negotovo, sta ji glasova govorila: »Tega preprosto ne moreš narediti.« Ko je bila zaljubljena: »Ne smeš ga izbrati.« Glasova sta jo silila v izbiranje. Če je v kopalnici imela izbiro med rožnatim in modrim šamponom, sta ji glasova govorila, da mora izbrati modrega, čeprav je imela rožnatega raje. Paula je na glasova reagirala zelo pasivno. V glavnem je dovolila, da jo strah obvladuje, in ni naredila nič, da bi mu postavila kakšne meje.

Glasova sta postala močnejša in onemogočila Pauli, da bi končala svoje stavke, kar jo je zelo medlo. Ko sta glasova Paulo vznemirila, se je začela prepirati, tako doma kot v šoli. Ker je v šoli glasovoma na glas odgovarjala, so vsi v njenem razredu za glasove vedeli in so jo začeli še bolj zbadati. A takrat je Paula dobila prijateljico, dekle iz Indije, ki je bila tri leta mlajša in ki je živela na isti ulici kot ona. To dekle je bilo zelo modro. Naučila je Paulo, naj se na glasove ne odziva. Svojo idejo ji je razložila tako, da jo je spomnila, kako se tudi ona sama ni odzvala, ko je Paula hotela sprožiti prepir. Paula je dani nasvet upoštevala. Delovalo je.

Prihodnje leto se je stiska, povezana z očetovo brezposelnostjo, zmanjšala, saj je dobil službo. Simptomi njene matere so se izboljšali. Težave v šoli so se rešile, ker so tri punce, ki so Paulo trpinčile, v začetku novega šolskega leta izključili iz šole.

Paula je še naprej slišala en glas: moški glas neznane starosti, ki ji je govoril grde stvari v globokem tonu. Za Paulo to več ni bil duh kakor prejšnje leto. Glas ni bil podoben nikomur. Pojavljal se je manj pogosto in z manj čustvi, ampak še vedno s strahom, dvomom in jezo, ko se je počutila slabo in ko je bila zaljubljena. Ni se več pojavljal skupaj z občutkom ljubosumja. Občasno ji je dajal naloge. Paula je bila zdaj edina stvar, o kateri je glas govoril.

Pa vendar se je odnos z glasom spremenil. Paula je občutila več nadzora. Glas je bil postal manj negativen. Včasih jo je celo poslušal, zmanjševal njen strah in ji dajal nasvete. Ko ni izpolnila nalog, ki jih ji je glas določil, se ni odzivala. Enkrat je glas celo ogovorila, kar je bilo zabavno, a istočasno dovolj grozno, da se je odločila, da tega nikoli več ne bo ponovila.

Paula je postala proaktivna. Ko je slišala glas, je začela iskati nekaj, s čimer bi se lahko zamotila, na primer kolesarjenje, go-kart ali obiskovanje prijateljic. To je lahko naredila zato, ker se je zunaj, na ulici, počutila varneje.

Ob najinem zadnjem srečanju mi je Paula povedala, da glasov več ne sliši. V šoli ji je šlo zelo dobro. Zdaj je imela nekaj prijateljic in bila je zaljubljena.

(Prevod poglavja »Paula's story« iz knjige: Escher, S., in Romme, M. (2010). *Young people hearing voices. What you need to know and what can you do*. Monmouth: PCCS, s. 113–116.)

Prevedla Urša Nahtigal in Aljaž Nahtigal

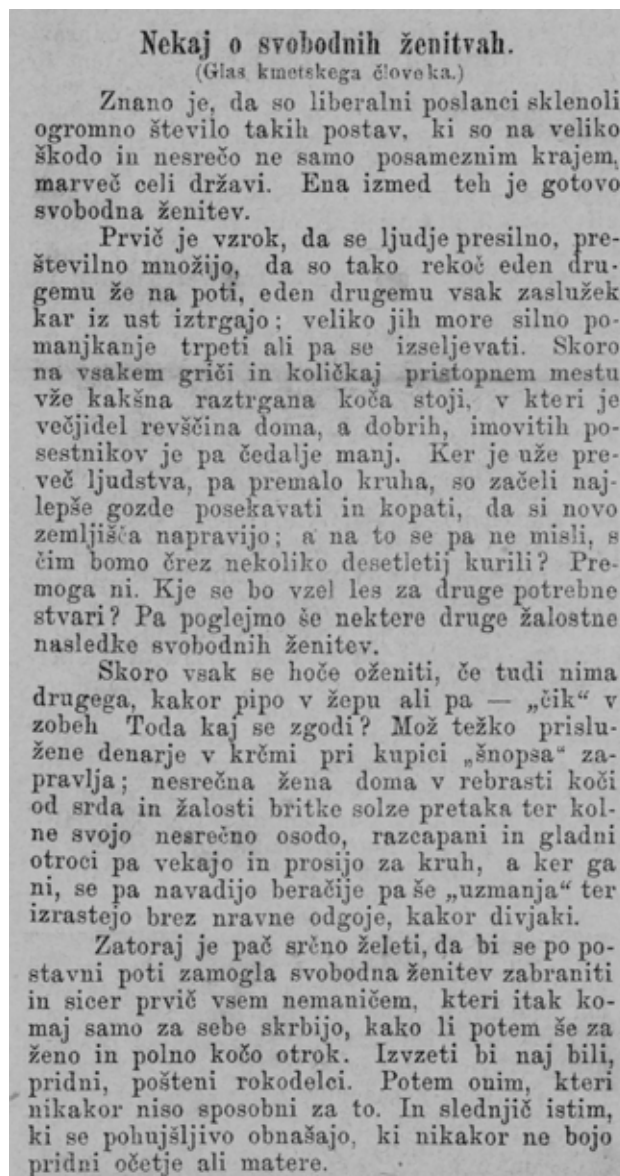
Zgodovinska rubrika:

IZSEK ČASA



Zgodovina pravijo, nas bi morala kaj naučiti. Drugi razmišljajo, da je čas ciklični in se stvari tako ali tako ponavljajo. Pri odnosu do revščine, brezdomstva bi lahko trdili, da se res. Pojavljajo se podobne dileme kot so se pojavljale pred »100 leti«. V novostari rubriki bomo objavljali časopisne »pričevalce« tega kakšen je bil nekdanji odnos do najbolj družbeno odrinjenih ljudi, ki nam jih je iz svojega nabora predala Nena Židov.

To pot je izsek iz Slovenskega gospodarja 1885, l. 19, št. 3. Tudi takrat jih je pestila vroča tema omejevanja porok in sicer revnim »pridaničem«, ki niso sposobni skrbeti ne zase, kaj šele za družino in naj bi tako le bremenili družbo.



SKOZI MOJE OČI

Fotografije, ki so pred vami, so nastale v sklopu fotografskega projekta Skozi moje oči. Tečaj že tretje leto zapored organizira Mestna zveza prijateljev mladine Ljubljana pod vodstvom Tanje Povšič in v sodelovanju s fotografijnjama Tino Ramujkič in Polono Ponikvar. Rdeča nit projekta sta bili tokrat raziskovanje mej lastnega vidnega sveta in odkrivanje manj znanih plasti okolja, v katerem živimo, ter ljudi, ki jih srečujemo.

08
KRALJI
ULICE

Irena



Mladi nadobudni fotografi iz ljubljanskih osnovnih šol smo se odpravili na turo po »Nevid(e)ni Lublani«.



Čeprav brezdomci ne živijo vedno v žaru svobode in sreče, nenehno iščejo pot do obeh, pa čeprav na ulici.



foto: Maja

Pot nadaljujemo proti zavetišču na Poljanski cesti, vmes srečamo brezdomca Iva, s katerim prijetno poklepetamo in posnamemo nekaj fotografij.



foto: Mika

Mitja Verbovšek, socialni delavec, ki že dvanajst let dela v zavetišču na Poljanski, otroke nagovori z: »Živijo, otroci, kar za mano, da boste videli, kje ne smete spati.«



foto: Stela

Taubi je bil nekoč brezdomec. Že pri svojih 18 letih je izkusil navidezno svobodno pa tudi pasti polno brezdomno življenje.

TATU ZGODBA

Prijatelj Rajc se je pred kakimi 15 leti odločil, da se bo lotil tetoviranja, svoje spretnosti pa je najprej preizkušal na prašičji koži. Ko se je dovolj izuril, me je prosil, če bi lahko poizkusil tatu narediti na meni. Načeloma nimam nič proti tatujem (pravzaprav so mi celo všeč), za povrh pa mi ga je obljubil brezplačno. Zato sem tudi privolil in postal neke vrste poskusni zajček. Motiv zame ni pomemben, topogledno sem bodočemu mojstru pustil popolnoma proste roke. Nad rezultatom sem bil navdušen, prijatelj pa je kakih pet let kasneje odprl svoj tatu studio.

Robert Močnik



foto: MG

09
KRALJI
ULICE

Vsi si želimo mir in srečo, kaj konkretno to pomeni, pa ima vsak svojo predstavo. Težko je, če si obremenjen še z maščevanjem, to se mi zdi brezveze in primitivno. Mene moj bog uči odpuščanja in ljubezni. Starejši kot sem, bolj verjamem v ta nauk.

Imel sem prijatelja, ki je bil dober kot kruh. Skupaj sva jedla, se zabavala, kadila gandžo, delala načrte in kritizirala politični sistem. Oba sva bila razočarana nad svojo žensko. Kar naenkrat pa je Sandi izginil, bil sem zaskrbljen, pogrešal sem ga. Od tega je že nekaj let in še zdaj se velikokrat spomnim nanj. Upam, da mu je kombinacija miru, sreče, odpuščanja in ljubezni uspela. Upam, da živi nekje na majhnem tiho-morskem otoku, da pod palmo pije pivo in uživa v sončnih zahodih.

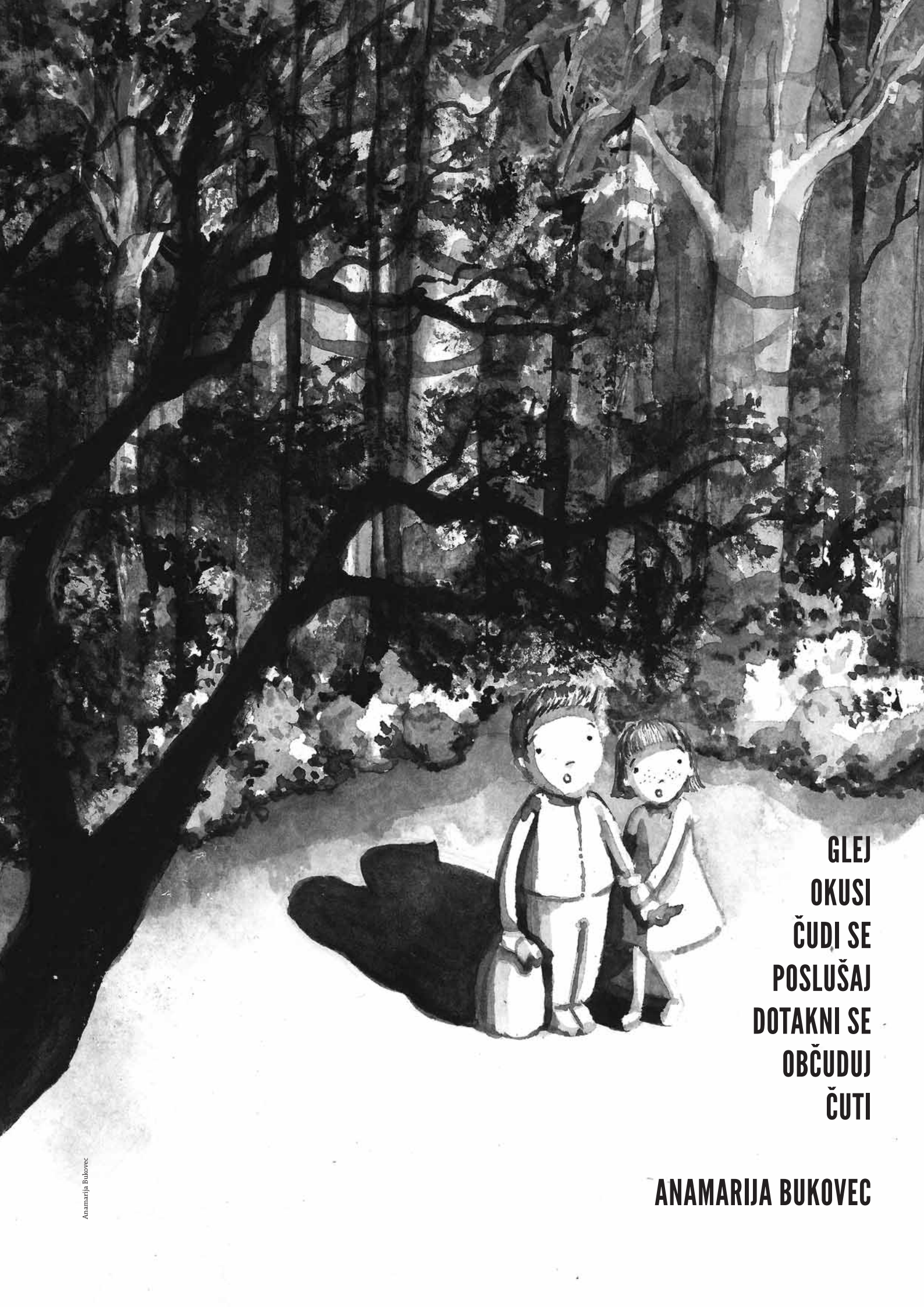
Kavica

**SPOMNIM SE OBALE,
ODPADLEGA LISTJA IZ PRETEKLE JESENI,
NOSIM V SRCU VSE BESEDE LJUBEZNI,
O LJUBEZNI ZGODBE NESKONČNE,
PRIČAKUJEM SONČNI VZHOD
IN PRIHAJAM K TEBI HREPENEČ
KOT POMLAD.**

ZDRAVKO KOKANOVIĆ - KOKI

IZKORISTI LJUDI OKOLI SEBE, SICER BODO ONI IZKORISTILI TEBE.

ŽELJKO MALINIČ



GLEJ
OKUSI
ČUDI SE
POSLUŠAJ
DOTAKNI SE
OBČUDUJ
ČUTI

ANAMARIJA BUKOVEC

BiroKRATEK

Z rubriko BiroKRATEK opozarjamo na birokratske nesmisle državnih in drugih institucij, s katerimi se soočajo ljudje z roba družbe. Pod plastmi pretirane birokracije, slepega sklicevanja in tudi svojstvenega interpretiranja zakonov se izgublja osnovni čut za sočloveka.

To pot izpostavljamo zgodbo mlade ženske, ki zaradi zlorabe njenih osebnih zdravstvenih podatkov ne more dobiti zaposlitve. Svojo zgodbo je najprej opisala sama, kot strokovna sodelavka društva pa na koncu dodajam še širši kontekst, ki se izpostavlja preko dela v društvu Kralji ulice.

Svojo zgodbo je ubesedila takole:

Vse se je začelo z nasvetom moje zdravnice, naj si vendar že grem zdraviti hepatitis C – bolezen jeter, ki te počasi ubije. Glede na to, da nikoli nisem pila alkohola niti pretirano eksperimentirala z drugimi substancami, me pravzaprav niti ni skrbelo. Vedela sem, da bolezen imam, vendar nanjo nisem mislila. Zdravnica me je vendarle prepričala, mi dala napotnico, in tako sem pristala na Japljevi ulici – INFEKCIJSKI KLINIKI –, kjer naj bi bilo ZDRAVLJENJE ANONIMNO. Po postopkih na infekcijski kliniki so ugotovili, da je zdravje dobro in je prisoten samo minimalen virus. Zdravnica mi je povedala, da se imam možnost zdraviti sama – s primernim načinom življenja, česar sem se zelo razveselila.

Do težave je prišlo na prvem razgovoru za zaposlitev. Organizacije ne bom imenovala, povem le, da pri delu ne bi prihajala v stik s hrano. Sama sem namreč iskala delo, s katerim ljudi ne bi izpostavljala okužbi. Bodoča delodajalka me je poslala na zdravstveni pregled. Na medicini dela sem opravila vse preiskave, gospa doktorica je želela le še moj karton, na katerega smo čakali 1 teden. Takrat pa sem dobila klic delodajalke, da zaradi svojega zdravstvenega stanja nimam možnosti zaposlitve pri njih. Najprej sem mislila, da je kriv metadon – res je, zdravim se na CPZOPD-ju Metelkova, po podrobnejšem razgovoru pa sem izvedela pravi razlog. V mojem kartonu piše, da imam kronični hepatitis C(!?!). In še huje – na prvi strani mojega kartona je to tudi na veliko označeno. Mislila sem, da je zdravljenje anonimno?!? Bila sem razočarana, vendar sem sklepala, da bo na naslednjem razgovoru bolje. Dobila sem še eno ponudbo za delo v proizvodnji (čiščenje, etiketiranje, pakiranje ...), kjer se je zgodba ponovila, prav tako mi je delodajalec po zdravstvenem pregledu dejal, da me, zaradi mojega zdravstvenega stanja, ne more zaposliti.

Torej, pri svojih 32 letih ne morem dobiti dela zaradi enega virusa v meni in moram čakati na zdravljenje?!? Težko je govoriti o fair/ne fair, ampak če se ne bi prijavila na zdravljenje hepatitisa, ne bi z zaposlitvijo imela nobenih težav, kot jih do takrat nisem imela.

Kot strokovna delavka društva Kralji ulice vem, da opisani primer ni edini. In ker se mi stigmatizacija ljudi zaradi njihove bolezni in načina življenja zdi nedopustna, sem pisala zastopnici pacientovih pravic in jo povprašala, kako je s pisanjem diagnoz na prvo stran kartona. Ali lahko pacient zahteva, da se le-ta izbriše s tako očitnega in vidnega mesta? Ter kako je mogoče, da lahko delodajalec_ka pride do podatka o tako podrobnem zdravstvenem stanju pacienta-delavca?



Tjaša Žurga Žabkar

Zastopnica se je za primer zavzela, mi obljubila, da se bo pozanimala, bila mnenja, da je to nedopustno, nato pa me usmerila na Ministrstvo za zdravje RS, kjer sem prav tako pojasnila, kaj se dogaja našim uporabnikom in uporabnicam. Dobila sem odgovor, da izvajalci medicine dela delodajalcu nikakor ne bi smeli poročati o raznih zdravstvenih stanjih pacientov-delavcev, ampak mu le podati oceno, ali je oseba zmožna opravljati delo ali ne. Očitno se pravila ne upoštevajo. Težava je predvsem v tem, da delodajalci plačujejo preventivne zdravstvene preglede, nato pa, kot kaže, zahtevajo še druge zdravstvene informacije o pacientih-delavcih, ki jih delodajalci tudi dobijo. Na ta način je usoda marsikoga zapečaten, še preden se ima priložnost izkazati!

Zastopnica pacientovih pravic je pridobila izjavo informacijskega pooblaščenca, iz katere je bilo razbrati, da je diagnoza del zdravstvene dokumentacije in je ni možno izbrisati. Po zakonu o pacientovih pravicah (ZPacP, 41. člen, Uradni list RS, 15/2008) pa ima pacient pravico, da se njegove pripombe dodajo k zapisom v zdravstveni dokumentaciji. Prav tako ima pacient-delavec pravico, da ne poda privolitve za vpogled v zdravstveno dokumentacijo. Vendar pa nihče ne odgovarja za to, kar se lahko zgodi kasneje, ko delodajalec od zdravnika izve, da pacient-delavec ni dovolil vpogleda v svojo kartoteko. Glede na izjavo pooblaščenca je zastopnica predlagala, da se pacienti s svojimi izbranimi zdravniki pogovorijo o svoji težavi (če recimo ne želijo, da je določena diagnoza napisana na prvi strani zdravstvenega kartona), ker je odločitev, kje bo diagnoza napisana, stvar stroke in je za to najbolj pristojen zdravnik.

Nika Verdnik

Rubriko ureja: Luna J. Šribar

NEK CESTNIH AJ

TETICA

Kaj pomenijo ti te besede,
komu bil sem otok v dar,
naveličal sem se bede
in spominjam se vsakega dne.

Edino ti si me branila,
tetica to čast ti dam,
nikoli me nisi zapustila,
črna ovca bil sem vam.

Še enkrat zdaj pomisli name
in misel naj bo ta,
lepši čas še pride zame,
s pesmijo ti vse priznam.

Danijel Trontelj (8. 5. 2017)

POMLAD

POMLAD ŽE ZBUJA SE V KROŠNJAH,
PTICE VSEPOVSÓD POJO,
MENI TOPLO JE PRI SRCU,
KER POZNAM SKRIVNOST TVOJO.
ZBIRAL SI METULJE V JATAH,
OBRAČAL SIVO NA BELO,
VEDNO VEDEL SI, KAJ REČI,
TUDI KO JE BILO HUDO.
POMLAD RIŠE SONČNE ŽARKE,
ČEŠNJE V CVETJU,
ROŽ POLNO,
LE SKRIVNOST NI VEČ SKRIVNOSTNA,
ZANJO ZDAJ VSI VEDO.

Katarina Kalaba

ANEKDOTE IZ PRODAJE

SPREMEMBA NA BOLJE

Večina odvisnikov, mednje štejem tudi sebe, je iz dneva v dan bolj potrjih. Z njimi sem se večkrat pogovarjala o prihodnosti, ki je skoraj nihče ne vidi svetlo. Nenehno slišim same pritožbe, češ da nimajo druge izbire. Prepričani so, da jim kljub trudu nihče ne bo stal ob strani in opazil njihovega truda in spremembe na poti k boljšemu, kvalitetnejšemu življenju. Iz prve roke lahko povem, da to ravno ne drži. Kakor veste (iz moje predstavitve – To sem jaz), me je moj način življenja pripeljal do radikalnih sprememb, ki sem jih morala uvesti, saj sem zaradi svoje trmoglavosti skoraj umrla. Zdaj se postavljam na noge, in to je opazila tudi prijetna mlada gospa. Srečali sva se naključno – ker sva obe prečkali železna vrata, sem ji ta tudi pridržala. Gospa se me je namreč spomnila iz mojega obdobja pijančevanja in mi povedala, da je bila navdušena nad mojo zgodbo in da me preko Kraljev spremlja. Kar pa mi je najbolj ostalo v spominu, je bila njena toplina. Njene vzpodbudne besede so mi polepsale že tako vroč in poleten dan.

Špela Blatnik

OBLEKA NAREDI ČLOVEKA

Ko sem začela prodajati časopis, mi je bilo sprva nekoliko nerodno, saj nekateri ljudje posvečajo pozornost oblačilom in seveda še mnogo drugim stvarim. Sama sem rada lepo oblečena, na Kraljih pa imamo možnost, da dobimo brezplačna oblačila. Po krajšem stažu prodajalke časopisa sem ugotovila, da je večini kupcev precej vseeno, kako si oblečen, veliko pomembnejše je, kako se predstaviš v celoti. Zato mi zdaj sploh ni več problem prodajati Kraljev. Velikokrat namreč naletim na pozitivne odzive na mojo prijaznost, res pa je tudi, da se rada pohecam. Moje zveste stranke zato z menoj rade poklepetajo. To sem napisala za zahvalo vsem, ki mi pomagata.

Prodajalka Vanja

IMAŠ NA IZBIRO

Lahko kradeš ali pa delaš in živiš od tistega, kar dobiš.
Odločitev je tvoja.

M. Končina, št. 065

»Delat pejt!«:

ZAPOSLENA PRODAJALCA ČASOPISA KRALJI ULICE

Kot vas večina ve, cestni časopis ne obstaja le v Sloveniji, ampak ga lahko najdemo v marsikateri drugi državi sveta. Ustvarjajo in prodajajo ga na različne načine, pod različnimi imeni ter v okviru različnih organizacij, katere združuje socialni duh s skupnim imenovalcem ponujanja priložnosti ljudem z roba družbe. S prodajo časopisa lahko socialno ogroženi ljudje ne le zaslužijo nekaj denarja za preživetje, ampak tudi ustvarjajo, se učijo, širijo socialno mrežo ter se posledično vključujejo v družbo. Berač lahko postane prodajalec, pasivnež ustvarjalec, nevidni pa se spremeni v vidnega člana družbe. V nekaterih državah, kot je recimo Nemčija, natančneje v Münchnu, so prodajalci cestnega časopisa celo zaposleni. Se pravi prodajalci prejema plačo za delo, ki ga opravljajo. Za mnoge presenetljivo dejstvo, vendar prodaja cestnega časopisa je delo, v katero je, kot v marsikatero drugo delo, vložen trud.

Od 1. junija smo na Kraljih ulice z veliko finančno pomočjo nemške organizacije BISS iz Münchna dvema prodajalcema časopisa lahko ponudili možnost zaposlitve. Čeprav za določen in polovični delovni čas, smo z vidika pomoči osebam, ki so izključene iz trga dela, vseeno naredili velik korak. V naslednjem letu vam bosta tako časopis Kralji ulice ponujali osebi, katerih prodaja časopisov bo poklic. Imela bosta posebne obveznosti kot tudi vse ugodnosti, ki jih zaposlitev prinese. Od ostalih prodajalcev se bosta razlikovala po drugačni barvi izkaznice in po tem, da od enega časopisa ne bosta imela polovice profita, marveč bosta imela že vnaprej zakupljene časopise. Zato pozivamo vse ljudi, da ju podprete s kupovanjem njunih časopisov. V tem trenutku vam lahko predstavimo prvega zaposlenega, Roberta – Robija –, v naslednji številka pa sledi drugi.

Goran Jaćimović

Projekt je, kot rečeno delno financiran s strani nemških partnerjev, delno pa je odvisen od donacij. Zato se obračamo na vas, bralce, da nas pri tem finančno podprete in s tem nudite potrebno podporo pri zaposlovanju ranljivejših skupin. Vsakršen znesek je dobrodošel, nakazila prejemamo na TRR: SI56 0510 0801 2105 010 (namen: zaposlitev prodajalca)



013
KRALJI
ULICE

ROBERT SE PREDSTAVI

Prihajam iz ločene družine, kateri je botroval alkohol. Starša sta se ločila, sam pa nisem končal srednje šole, raje sem šel delat. Zapletel sem se z drogo in ostalimi neumnostmi, na Kralje pa sem prišel, ko sem končal na Borzi dela, prej sem namreč delal v gradbeništvu. Za društvo sem izvedel na Stigmi, saj sem spraševal za kako delo, pa so mi predlagali prodajo cestnega časopisa Kralji ulice. Zdaj prodajam že dve leti in pol, časopis mi je super. Preko njega sem spoznal koliko raznovrstnih težav imajo ljudje, saj časopis omogoča drugo perspektivo in tudi vpogled v življenje manj srečnih. Kar pa se prodaje tiče, so moje izkušnje raznovrstne. Takoj se najdejo posamezniki, ki te zmerjajo z lenuhi, za protiutež pa še lepa anekdota, gospa mi je dala 2 €, in rekla, da ne zato, ker prodajam Kralje ulice, ampak ker sem »luškan« in ker ljudi ne preteparam s časopisom. Moj moto: »Nikoli se ne predaj!«

KU: Roberta je (s št. 512) večinoma moč srečati pred različnimi Hofer prodajalnami.



Dogodki:

ŠAHOVSKI TURNIR, SOCIALNI CENTER ROG, LJUBLJANA, 1. 6. 2017

Junij smo poleg nove številke časopisa Kralji ulice začeli s tradicionalnim šahovskim turnirjem, ki ga je tokrat premierno organiziralo naše društvo s pomočjo študentk fakultete za socialno delo. Uporabniki petih organizacij, ki v različnih slovenskih mestih delujejo na področju zmanjševanja škode zaradi uporabe drog, so se ekipno pomerili v šahu. S pomočjo poletnega vremena je v bivši tovarni Rog vladalo zares prijetno vzdušje. Verjetno je ravno vzdušje zavedlo naše kralje, da se niso dovolj skoncentrirali na igranje šaha ter posledično niso ubranili dveh zadnjih naslovov prvaka. Pristali smo na tretjem mestu, medtem ko si je društvo Stigma povsem zaslužno priborilo največje število točk in nam prevzelo prehodni pokal. Društvu Stigma, Zdravi poti iz Maribora, Svitu Koprno in Šentu iz Nove Gorice se tako zahvaljujemo za sodelovanje. Šahovskemu klubu Ljubljana in Socialnemu centru Rog pa se zahvaljujemo za pomoč pri organiziranju turnirja.

014
KRALJI
ULICE

Goran Jačimović



foto: arhiv organizatorja

KK UNION OLIMPIJA VSTALA OD MRTVIH

Ko je že kazalo, da se Union Olimpija tudi letos ne bo uvrstila v polfinale državnega prvenstva, so se s tremi zaporednimi zmagami pridružili Krki, Zlatorogu in Rogaški v boju za naslov. V polfinalu so jih pričakali večni tekmeči iz Novega mesta, ki so predstavljali glavnega favorita. Vendar so jih zmaji z dvema zmagama hitro poslali na dopust in se po treh letih uvrstili v finale. Tam jim je nasproti stala ekipa iz Rogaške Slatine. Po dveh nekoliko »srečnih« zmagah bi zmaji lahko lovoriko prejeli že na 3. tekmi v Slatini, vendar je Rogaška poskrbela, da je zmaga ostala doma. Tako kot se je njena »sestra« NK Olimpija lani po sušnih 21 letih brez državnega naslova zopet veselila, je letos na svoj račun prišla tudi košarkarska Olimpija.

Pisal se je dan 24. 5. 2017 oz. dan, ko je Union Olimpija po osmih letih ponovno postala državni prvak – skupno 16. v času samostojne Slovenije. Velja omeniti, da je v letošnjem letu osvojila tudi pokalni naslov, tako da jim je uspela dvojna krona, in le malo je takih trenerjev, ki se pohvalijo s tovrstnim dosežkom Gašperja Okorna in ene najcenejših ekip Olimpije v zgodovini kluba. Rogaška je pod vtisom prejšnje zmage v Slatini tekmo sicer začela zelo pogumno in po zaslugi dobrega meta od daleč skoraj celotni prvi polčas vodila. Po tem pa so svoj šov uprizorili igralci Olimpije in z najboljšo obrambo sezone Rogaško spravili v podrejen položaj. Voz je prvi povlekel Dražen Bubnić, ki je v dveh minutah po vstopu v igro dosegel 7 točk in poskrbel, da je Olimpija prvič povedla ter polčas končala z minimalno prednostjo 42 : 41. Dobra igra domačih se je prenesla tudi v 2. polčas, ko so v obrambi še bolj strnili vrste, tako da je prednost hitro narasla na dvomestno številko. Kljub temu da se je Rogaška ob koncu ¾ približala Olimpiji na le tri točke zaostanka, so imeli ljubljanci do konca tekme zmago kot tudi pokal trdno v svojih rokah.

Ko je Olimpija dve minuti pred koncem vodila za 19 pik, se je slavlje lahko pričelo. Da bi bili prav vsi člani ekipe Olimpije deležni te časti, je trener Gašper Okorn na parket poslal vso razpoložljivo četo, ki je bila vpeta v letošnjo zgodbo. Končni rezultat je bil 94 : 78. Skoraj razprodan Tivoli (3500 ljudi) je začel proslavljati in se veseliti tako zelenega naslova, ki je po vseh teh letih razočaranj kot obliž na rane. Po dolgem času je dvorana dihala z ekipo. Navijači obeh ekip



foto: S. P.

so poskrbeli za fenomenalno vzdušje, igralci pa uprizorili borbeno in atraktivno igro.

Pri domačih je znova blestel Brandon Jefferson s 30 točkami (od tega 5 trojk), potem pa še bojeviti Devin Oliver (18), ki je bil tudi proglašen za MVP finala, pod košem je vso svojo veličino pokazal Nikola Janković (17), svoje pa je dodal tudi kapetan Gregor Hrovat (15), ki je po koncu tekme prvi dvignil pokal visoko v zrak. To pa ni edina dobra novica za navijače zeleno-belih, po nekaterih napovedih je le še vprašanje časa, kdaj bo v Olimpiji zavel nov vodstveni veter, saj naj bi na mesto predsednika kluba prišel direktor Petrola Tomaž Berložnik, s tem pa bi se zamenjal tudi generalni sponzor. Klub bo tako dobil novo energijo za življenje v obliki finančne injekcije in bo po dobi stagniranja končno lahko normalno zadihal brez dolgov preteklosti.

(Union?) Olimpiji se očitno obetajo boljši časi, katerih znanilec je prav državni naslov.

Kralji se klubu iskreno zahvaljujemo za celoletno radodarnost in se veselimo skupaj z njimi ter jim ob tej priložnosti iskreno čestitamo za uspeh!

S. P.

ZDRAVO IN TUDI SLASTNO

V sredo, 17. 5. 2017, smo študentke gospodinjstva s pedagoške fakultete obiskale brezdomce v parku Zvezda. Ob pogovoru in skupnem druženju smo obiskovalcem ponudile zdrave prigrizke. Namen druženja je bil, da zbranim približamo zdravo prehrano, ki jo lahko pripravimo tudi z omejenimi finančnimi sredstvi. V parku smo ponudile korenčkov-bananin smoothie, špinačni smoothie, ajdove mafine in obložene kruhke. Naš glavni sponzor je bil Lidl. V medsebojnem pogovoru in prigrizku smo spoznavale življenje in potrebe brezdomcev, ki se

družijo v društvu Kralji ulice. Druženje je potekalo v prijetnem vzdušju. Pogovarjali smo se o prehranskih navadah, nekateri pa so nam tudi zaupali svoje življenske zgodbe in način življenja. V veselje nam jih je bilo spoznati in se družiti z njimi. Tudi obiskovalci so izrazili zadovoljstvo ter željo, da jih še kdaj obiščemo.

Teja Osolnik, Špela Marolt, Anka Ferkolj



foto: osebni arhiv

015
KRALJI
ULICE

PROJEKTNO DELO

V začetku leta 2017 so dijaki Gimnazije Ledina v okviru sodelovanja v projektu Medgeneracijsko povezovanje izpeljali raziskovalno nalogo. Ekipa nadobudnih mladeničev in mladenk se je odločila utrip dnevnega centra preizkusiti na lastni koži, predvsem skozi druženje z našimi obiskovalci in udeleženci delavnic. O tem so posneli tudi film. Naknadno so izvedli dobrodelno akcijo ter kraljem in kraljicam podarili zbrane odeje, kape in rokavice. Nagrada, ki so jo prejeli za projektno nalogo, se je materializirala v medgeneracijskem druženju; skupaj z osnovnošolci so pobarvali dva stola in nanju izpisali izbrani moto: Osrečuj in pomagaj. Enega izmed izdelkov so dostavili v dnevni center, kjer primerno služi svojemu namenu.

Kralji/ce



foto: arhiv Gimnazije Ledina

BRCNIMO RASIZEM 2017



Leto je naokrog in Kralji ulice smo se tudi letos udeležili turnirja Brčnimo rasizem, ki ga, kot vsako leto, organizira Rog. Kot predstavnik Kraljev ulice sem se udeležil organizacijskih sestankov in žrebanja skupin, ki je potekalo v Rogu. Letos je bilo za razliko od lani tudi vreme na naši strani, vse je potekalo kot po maslu. Kralji ulice smo v dogovoru z organizatorji pripravili roštiljado in nabavili pijačo, zato se zahvaljujemo donatorjem – Baru Maja, Arkadi na tržnici in Shakiri –, ki so nam priskočili na pomoč z donacijami. Na športni ravni smo imeli solidno ekipo in znotraj nje

zimzelenega Davorja. Lepo je bilo, da so se nam pridružili tudi seniorji: Bizi, Laba, Aleš in Vili, ki so skupaj z novimi facami sestavili ekipo. Seveda brez obveznih preprirov ni šlo, o tem pa, da smo iz tekmovanja sorazmerno hitro izpadli, tako ali tako nima pomena izgubljati besed. Tudi to je že neke vrste stalnica. Ne glede na vse smo preživeli lep dan in se prijetno družili, kar je najpomembnejše.

M. K.

BREZDOMNI ZA BREZDOMNE

Ljudem je včasih najlažje odvrniti pogled od brezdomne osebe ali pa živali, saj mislimo, da na njihovo življenje ne moremo vplivati, da njihove usode ne moremo spremeniti. Na ta način pa pozabimo, da lahko že s kančkom prijaznosti pozitivno vplivamo vsaj na delček njihovega vsakdana.

Tri študentke socialne pedagogike, Ana, Sara in Tjaša, smo zgornjo misel želele spremeniti v dejanje in prispevati del svojega časa in energije za tiste, ki jih družba postavlja na obrobje oziroma je na njih pozabila.

Tako se je rodila ideja dobredelnega dogodka, imenovanega Brezdomni za brezdomne. Skupaj z uporabniki Dnevnega centra Šent Nova Gorica in našimi prijatelji ter prostovoljci smo se desetega maja v jutranjih urah zbrali na sveže pokošeni zelenici dnevnega centra. Punce smo pripeljale ves material, ostali pa so nesebično ponudili svoje spretne roke. Po petih urah zabijanja, lepljenja, barvanja, prepevanja, igranja kitare ter predvsem druženja in sodelovanja smo prišli do končnega rezultata – naredili smo osem pasjih utic za brezdomne pse, ki jim dom trenutno predstavlja zapuščeno smetišče v Bosni.



foto: osebni arhiv

Te hiške pa niso bile edina stvar, ki je na našem dogodku nastala. Skozi delo smo vsi dobili priložnost drug drugemu povedati naše izkušnje, misli in podeliti svojo življenjsko zgodbo. Dobile smo dokaz, da so tovrstne delavnice odlične za povezovanje ljudi, ki običajno ne dobijo ali pa ne ustvarijo priložnosti za medsebojni pogovor. Bodisi zaradi napačnih predstav drug o drugemu ali pa morda, ker vsak ne ve, kako pristopiti k nepoznani osebi.

Vsak udeleženec posebej je prispeval delček sebe in uspelo nam je soustvariti nekoliko drugačen pomladni dan, ki je naše misli odvrnil od različnih stereotipov. Na ta način smo lahko drug drugemu dokazali, da si med seboj nismo tako različni, hkrati pa smo brezdomnim kužkom zgradili zavetje pred zimskim mrazom in poletno vročino.

Ana Lovšin, Sara Lah in Tjaša Frančeškin

»Izpeljali smo dogodek, ki ruši mejo med »nami« in »njimi«. Kratek obisk na delavnici, stik z uporabniki in obiskovalci, odprtost, zgovornost, razgledanost, veselje in sproščenost predvsem uporabnikov v družbi obiskovalcev so izbrisali ločnico med tem »kdo je kdo« (udeleženka dogodka).

BREZDOMIADA 2017

Prostovoljci in javni delavci, zaposleni na društvu Kralji ulice, smo se skupaj s socialnim delavcem Goranom letos udeležili Brezdomiade, ki je prvič potekala v režiji Vicenzijeve zveze dobrote na Mirenskem gradu.

Na lice mesta smo se prav po kraljevsko pripeljali v novem črnem Mercedes kombiju. Pričakal nas je razkošen zajtrk, kar je še najbolj razveselilo našega Mujčija.

Po krajši predstavitvi in uvodnem nagovoru so sledile igre in družabna tekmovanja v stilu iger brez meja. Škoda le, da je bilo vreme deževno in so jih organizatorji morali prilagoditi omejitvam, program pa prestaviti pod streho. Zanesljivo bi bilo dogajanje na prostem bolj pestro in hkrati zanimivo, saj to omogoča prostorna okolica gradu.

Kljub slabemu vremenu pa so organizatorji uspeli pripraviti veliko zanimivih točk in tudi smeha ni manjkalo, čeprav tudi zmešnjave ne. Na podelitvi medalj smo kralji sicer veliko pričakovali, a pristali precej na repu.

Program je bil zanimiv in pester, hrana pa odlična in če bo drugo leto na naši strani še vreme, se ne bomo nič pritoževali.

M. K.



foto: M. K.



foto: osebni arhiv

Sol in Koper:

(NE)ČISTA DESETKA

biba.koper@gmail.com

Da je čas realativen in da teče hitreje, kot si želimo, je že ponarodela. Ampak včasih ... včasih nas čas dejansko ulovi nepripravljene. Posebno kadar nam servira spomine. Ko sem bila opozorjena, da je moj prvi članek v kolumni »Sol & Koper« izšel, zdaj lahko mirno rečem, že davnega junija 2007, me je stisnilo pri srcu. Del stiska je bil, ne glede na vse, ponos ... del pa manjši šok. Le kam so odfrčala leta? V teh desetih letih sem imela ogromno povedati oz. napisati. Če bi šla brat stare članke, bi me ob kakšnem verjetno pošteno zvilo. Ljudje se spreminjajo. Nadgrajujemo svoje mnenje. Ob res dobrih argumentih, razlagah in novih podatkih jih včasih tudi spremenimo. Kljub temu mislim, da sem v svoji osnovi ostala nekako ista. Še vedno me gane nepravica. Ne morem ne občutiti bolečine, ko vidim trpečega sočloveka. Ne znam prav dobro kontrolirati jeze, ko sem priča napadu na manjše, mlajše, posebej na otroke in starostnike. Da lahko svoje delo z brezdomnimi sploh opravljam, pa je ključno, da se osebno ne angažiram v tej meri, da pridejo razna občutja do mene. Zame »bullshit«. Vsak izmed tistih, ki dela z ljudmi in lahko mirno reče, da delo pusti na delovnem mestu in niti ne pomisli, kaj vse je doživel tistega dne, in da ga sploh ne zaskrbi, kako se je določena krizna situacija razrešila, zame ni socialni delavec v pravem pomenu besede. To naj bi bila odlika ljudi, ki delajo s številkami, papirji, denarjem in s stvarmi ... nikakor pa ne z ljudmi. Žal mi je, če sem s to trditvijo koga užalila, to ni bil moj namen. Nikakor pa mi ni žal, da tako razmišljam. Je že res, da tudi moj način ni »pravi«, saj me velikokrat povozi in vpliva na moje splošno počutje. Mislim pa, da je to del empatije. Ta nima »on« in »off« gumba, da bi jo lahko po želji ali potrebi vklopil in izklopil. Kaj se je pravzaprav spremenilo v teh desetih letih? Kljub temu da je pred nami še zelo dolga pot glede urejanja zakonodaje, osveščanja javnosti (včasih žal tudi strokovne), je napredek opazen. Predvsem skozi delo nevladnih organizacij, ki nosijo levji delež bremena na socialnem področju. Država naredi dva koraka naprej, a neredko kaj kmalu sledita dva v rikverc. Manevrirati med tem zibanjem levo-desno je naporno, zato sta pomembni mreženje sorodnih organizacij in medsebojno nerazdvajanje. Nekateri to razumejo in tudi uspešno izvajajo, drugi pa ne tako zelo. Dobri projekti in uspešne prakse se rojevajo iz dneva v dan. Svojim uporabnikom in socialno ogroženim nudimo vedno več ponudbe. Brez dvoma pa obstaja žalostno dejstvo, da se pojav brezdomnih družin in s tem tudi otrok žal še vedno viša. Zato je smešno, ko preberemo tujo raziskavo, glede na katero je Slovenija tista država, v kateri živijo najbolj srečni otroci. Seveda so kriteriji raziskave, po domače rečeno, kar eni. Pa vendar bo povprečnež, ki slepo verjame medijem, verjel tudi tako posredovani informaciji. Sama sem mnenja, da dokler je v Republiki Sloveniji lačen en otrok, dokler je en otrok brez malice v šoli, en otrok žrtev nasilja ... to zanje ni najbolj srečen kraj na svetu. Narativa »manjše zlo« in pa »kaj pa ubogi otroci v Afriki« je v tem diskurzu zame brezpredmetna. Ni mi vseeno, je pa res, da se vsakomur njegova nesreča zdi največja. Kaj pomaga upokojujencu, ki je garal celo življenje in prejema 300 evrov pokojnine, vodenje, da upokojujenci v Srbiji prejemajo še nižja izplačila? Globalizacija je izum, ki nima dobrega konca. Pomembne so skupnosti. Te so tiste, ki jih je treba ohranjati in opolnomočiti. Kaj pa jaz? Po desetih letih? Še vedno trdna, še vedno nisem obupala. Mogoče se beremo spet čez deset let, ko bom pisala o letu 2017 kot o spomenu, ko so socialno ogroženi pri nas še obstajali. Mar ne bi bil to »plot twist of the decade«?



foto: Biba

Prav je, da se zahvalim Kraljem ulice, ki moje delovanje ves čas podpirajo in so katalizator, da vsaj nekatere od vizij zaživijo. Prav tako bi pozdravila vse ljudi, ki so se v teh letih sprehodili skozi naš projekt – nekoč tudi naš Dnevni center –, in jim položila na srce, da smo samo skupaj močnejši ... četudi smo na prvo žogo krhki zaradi pozicije, ki nam jo vsiljujejo neoliberalna politika in kapitalistične tendence. V svetu se dogajajo velikanske spremembe. Globalna politika požira vedno več svoboščin, ki so že tako okrnjene. Ne moremo mimo dejstva, da o naših usodah na tak ali drugačen način odločajo ZDA. Vendar ljudje še vedno posegajo po vsem, kar jim ta izrodek servira. Slepo se pustijo voditi resničnostnim šovom in nezavedno, vendar zelo aktivno, sodelujejo v pokopu vseh vrednot, ki so se nam zdele dobre in usmerjene v človeka. Prav ta mesec naj bi se pričel resničnostni šov, ki temelji na filmu »Igre lakote« in v katerem bo dovoljeno protikandidata posiliti in/ali umoriti. Za glavno nagrado 1,7 milijona dolarjev ni bilo problema najti tekmovalcev, ki so takšno pogodbo dejansko podpisali. Načrtna in masovna desenzibilizacija. Ljudje moramo čim bolj otopeti ob pogledu na tujo nesrečo, smrt. Terorizacija največjega dometa. Ko bomo dobri apatični, razdeljeni in pripravljeni sprejeti enoumje, nas bodo zlepa ali zgrda nagnali v ograde. Tam bodo imeli nad nami popolno kontrolo. Vse naštetu pa je možno ustaviti samo tako, da razmišljamo s svojo glavo, se ne pokorimo in smo se pripravljeni boriti za svet, ki smo ga nekoč poznali. Ni bil popoln. Daleč od tega. Ampak pr' mejduš ... ni bil tako strašno uničen in nastrojen proti vsem, ki jim iz žepov in riti ne padajo zlati cekini. Glave gor. Visoko. Stisnimo pesti. Trdno. Bodimo obrnjeni k sosedu. Poskusimo v svojem malem svetu obrniti stvari na bolje. Val se bo razširil in udaril ob čeri s tako silo, da bo bobnelo še dolgo po tem, ko nas ne bo več.

Vaša Biba

Opodpiram - ROBERT PREBIL

018
KRALJI
ULICE

Kdo si, kaj te v življenju najbolj poganja?

Če igralca vprašate, kdo je, vam bo težko jasno odgovoril. Za sodelovanje v vaši rubriki ste me prosili po premieri predstave *Grešni kozel* v SMG-ju. V tej predstavi sem bil Bruno, nisem se pretvarjal, da sem neki Bruno, ampak sem ga res živel, tako kot ga je narekoval tekst ali podtekst predstave. Po predstavi sem nato izstopil iz tega Bruna in zlagoma postal Robert Prebil. Če tega ne bi storil, bi ljudje verjetno mislili, da se mi meša. A ne glede na to, je tudi identiteta Roberta Prebila zdržala samo do trenutka, ko sem šel spat. V spanju je tudi ta identiteta ugasnila in se znova prebudila šele zjutraj.

Reči hočem, da so naše identitete zelo krhke in začasne, vanje pa bežimo, ker nas je najbolj strah tega, da nas ne bi bilo. In ravno ta strah nas v življenju najbolj poganja.

Prva asociacija, ki se ti zbudi ob besedi brezdomstvo, brezdomen.

Važno je, da duša najde svoj dom... da je nekje sprejeta ali pa da sama nekaj ali nekoga sprejme. Za telo se že najde neko zavetje, vsaj začasno, dušo pa je mnogo težje potolažiti.

To pomeni, da je brezdomnih ogromno ljudi, tudi tistih, ki imajo streho nad glavo.

Kakšen je tvoj intimni odnos do brezdomstva?

Intimno me je zelo strah tega, da bi ostal brez doma, ampak s tem ne mislim stanovanja, temveč to, da v tem domu ne bi bil sprejet. Sprejme te lahko tudi samo rastlina, pes ali mačka. Pravimo, da je pes najbolj zvest človekov prijatelj, seveda, saj te bo vedno sprejel, pa če si še tak bedak.

Kdaj si prvič srečal nekoga, ki ni imel »doma«, ali pa vsaj pomislil na to, kdo so pravzaprav brezdomni ljudje?

Proti koncu gimnazije sem v parku blizu železniške postaje srečal »klošarja«, ki je bil zelo zgovoren. Zapletla sva se v pogovor, se oskrbela z nekaj steklenicami vina, in to je nato trajalo tja v noč. Midva sva bila prepričana, da se pogovarjava, v resnici pa sva verjetno bolj kot ne krulila. Kruljenje je nazadnje privabilo skupino »mladih delavcev iz južnih republik tedanje države«, ki so opiti iskali pretep. S kompanjonom sva bila nemočna,



Ekipa predstave *Grešni kozel*, Robert Prebil (prvi iz desne)

foto: Nada Žgank

napadalcu so naju mlatili in brcali, in to je trajalo, dokler se ni blizu pojavila skupina opitih »mladih Slovencev«, ki so tudi iskali pretep. Spravili so se na »prišleke iz drugih republik«, midva pa sva izkoristila priložnost in jo pobrisala vsak po svoje.

Kaj hočem povedati? Prišleki od druge, na nek način tudi brezdomci, so se spravili na klošarja (brezdomca), nanje pa so se spravili »domačini«, ki so se v svoji »domovini« očitno tudi počutili tako »brezdomno«, da so se morali opijati in fizično obračunavati z »brezdomnimi« prišleki.

Dogodek omenjam, ker se delno navezuje na vaše vprašanje pa tudi na predstavo *Grešni kozel*, ki govori o podobnem prepletanju različnih oblik brezdomstva in frustracij, ki iz tega izhajajo ...

Kakšen se ti zdi odnos do brezdomnih v slovenski družbi in družbi na splošno?

Mislim, da se posamezniki in posamezna društva ali ustanove precej trudijo, da bi jim olajšali bivanje. Ostali pa, kakor koga prime, včasih bi pomagali, dostikrat pa tudi ne.

Ko pa so brezdomci sami zadovoljni, založeni z nekaj drobiža, ko so v dobri družbi in je zunaj toplo, takrat pa je že njihov prostor na cesti ali v parku njihov dom in se v njem vsaj za kratek čas lahko tudi počutijo doma.

Imaš kakšnega stalnega prodajalca, prodajalko?

Moj najljubši prodajalec Kraljev ulice je Andrej Pugelj. Nima stalnega prodajnega mesta, ampak prodaja v več krajih po Sloveniji. Spoznala sva se v našem gledališču, ko je nastopal kot statist.

Ga prebereš?

Vsekakor mi bo Andrej še naprej redno dostavljal Kralje ulice.

Kaj meniš o samem projektu Kralji ulice?

Mislim, da je dober in da omogoča, da se komunikacija med brezdomcem in okolico lahko vzpostavi na bolj enakopravni osnovi.

Kakšen je tvoj komentar na situacijo tukaj in zdaj? Kako se spopadaš s tovrstno realnostjo (ventili)?

Svet je vedno bolj iz tira in dopušča vedno manj gotovosti. Duša lahko v takih okoliščinah hitro podivja in povzroči še več nesreče in trpljenja ali pa se skuša umiriti tam, kjer se lahko. Lani sem si na balkonu svojega stanovanja ustvaril zelenjavni vrt. Jaz se trudim za rastline, one pa mi to vračajo s tem, da se ob njih sredi vseh nesmislov in katastrof lahko počutim mirno in normalno.

Intervju pripravila MG

BILO JE NEKOČ ..., ZGODBA V NADALJEVANKAH, 5. DEL

Milena Miklavčič, avtorica uspešnice Ogenj, rit in kače niso za igrače: Kako so seksali in rojevali pred sto leti, je gradivo za svoje delo zbirala skoraj trideset let po vsej Sloveniji. Poslala nam je nekaj zgodb posameznikov in posameznic, ki še niso bile objavljene, pričajo pa predvsem o težkih otroških usodah, trdem življenju ob trdem kruhu, če je ta sploh bil. Avtorica je zapisala takole: »Obiskovala sem manjše kraje, kjer so živeli posamezniki, ki so bili voljni povedati tisto, česar pred mojim prihodom niso povedali še nikomur. Žal smo družba, ki je polpreteklo zgodovino, zlasti tisto, ki govori o intimi prednikov, zanemarjala. Ko jih boste prebirali, razmišljajte o tem, da berete tisto, kar smo pozabili vprašati babice in dedke, dokler so bili še živi.«

Zgodbe bomo objavili v nadaljevanjih, ta mesec je na vrsti Zefna, ki je bila hči manjšega kmeta in Tončkina.

Zefa in Tončka

Njihova kmetija je bila blizu italijanske meje. Z italijanske strani je prišlo veliko fantov in deklet, ki se niso hoteli pokoravati italijanskemu gospodarju in so raje služili na jugoslovanski strani.

»Prvi, ki se ga spominjam, je bil Luka. Prišel je na jesen in že takoj prvi dan mu je oče povedal, da mu plačati ne bo mogel, lahko pa bo skupaj z nami jedel za mizo. Govorili so, da bi moral biti zaprt in da je zaradi tega ušel čez mejo. Menda so imeli strica, ki je sam živel na veliki kmetiji. Zelo na hitro je potem umrl in policija je obdolžila Luko in njegove štiri brate, da so mu malo »pomagali« na drugi svet. Kot delavec je bil zelo priden, saj se je znal lotiti vsakega dela. Celo ure je popravljaj. Imel je pa svoje muhe. Še potem, ko je služil drugje, je rad govoril, da ga je moj oče hvalil, on mu je pa pšenico iz kašče znosil. Ni bil najbolj pošten. Velikokrat se ga je tudi napil, vendar mu oče tega ni štel za greh, saj so možakarji že včasih bolj kot ne »vkup držali«.

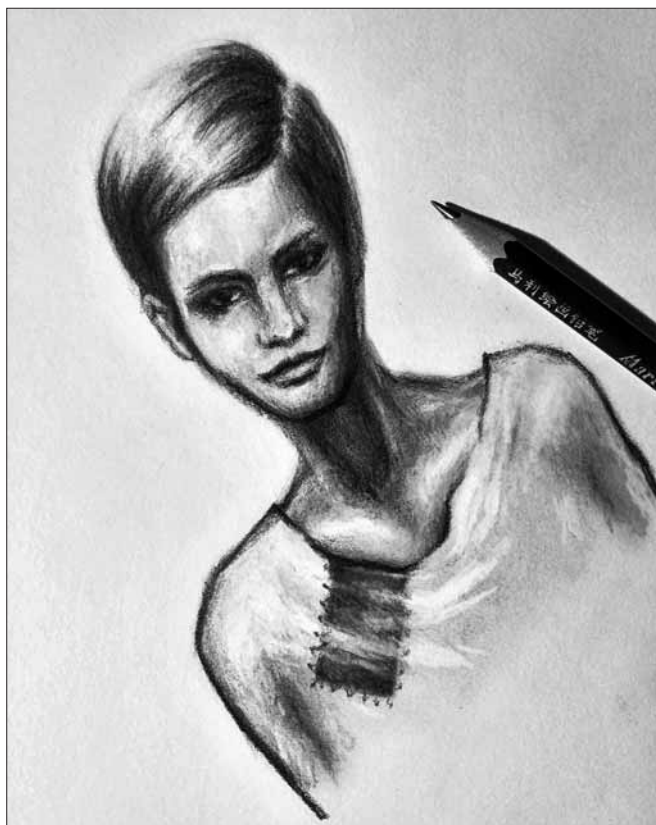
Zefa je imela najraje Tončko, ki je prišla k hiši za tri leta. Ni bila najbolj hitra, bila pa je zelo dobrega srca, tudi mama jo je imela rada. Zmeraj je rekla, da se bolj zanese nanjo kot nase. Enkrat na leto, ko so šli domači na božjo pot na Brezje, je bila Tončka pri hiši za varuha. Tudi ona je sovražila Italijane in čeprav so doma imeli dovolj veliko kmetijo, da bi ji ne bilo treba iti služiti, je sovraštvo do tujcev naredilo svoje. Bila je močna ženska, ki je znala poprijeti za vsako delo. Le do moških ji ni bilo dosti. Če jo je kdo zbadal, mu je zabrusila, da jo ima »za scat« in ne za kaj drugega.

Bila je redkobesedna, vendar je imela zelo lepo pisavo. Ob vsakih praznikih je pisala domov. Zelo rada je imela slovenski jezik in če je kdo začel hvaliti Italijane, je že zavihala rokave. Nekoč se je pri vlačanju lesa iz gozda poškodovala. Veja ji je prebodla dlan, vendar se ni dosti menila za to. Šele naslednji dan jo je gospodinja nagnala k zdravniku.

Takrat, ko je imela »svoje reči«, je malo poležala, ker je bila kakšen dan dobesedno neuporabna za delo zaradi krvavitve in bolečin.

Pri košnji je bila zelo hitra in hlapci so bili zmeraj užaljeni, če jih je pustila zadaj. Nekoč so ji oslo namazali s šepohom, da jo ni mogla nabrusiti.

Ob nedeljskih popoldnevih, dokler ni bilo treba iti v štalo, so bili tudi posli prosti. Tončka si je iz klota šivala spodnje hlače.



Leah Artist Mihalič

Potem pride mimo hlapec, jih vzame, natakne na glavo in teka z njimi po hiši, da so se mu vsi smejali. To jo je zelo užalilo, saj je hlapec ranil njeno sramežljivost.

Kadar je spala, je pošteno vlekla dreto, da jo je bilo slišati po vsej hiši. Hlapec je neke dobil poper in ga ji je stresel pod nos. Sunkovito je planila pokonci in pričela na vso moč kihati. Še naslednji dan je hodila vsa »objokana«, ker ji je poper razdražil nosno sluznico.

»Pri nas je bilo drugače kot drugje. Oče in mama sta poprijela za delo skupaj z deklo in hlapci in nikoli se nismo ločevali, niti pri mizi. Kar smo imeli, to smo skuhali. Potem se je Tončka pri nas naveličala, stopila je do mame in ji rekla, da gre za nekaj časa na Vrhniko. Toda po 14 dneh se je vrnila nazaj. Mamo je vseeno zanimalo, zakaj se je mestnemu kruhu tako hitro odrekla. Šele čez čas ji pove, da so ji govorili »hribovska koza« in da žalitev ni mogla prenašati.«

Tončka je delala pri bogatih ljudeh, vendar z njo grdo ravnali. Spala je za kuhinjskimi vrati, poleg tega ni smela jesti z ostalimi za mizo. Pri hiši je ostala še med vojno, potem je našla delo v tovarni.

»Pri nas so hlapci spali na veži, dekle pa v kamri, do katere je vodila pot skozi spalnico mojih staršev. Tako da so bile zaščitene pred morebitnimi moškimi »željami«.

Pralo se je skupaj. Ni bilo kakšne razlike v umazaniji med nami in hlapci. Prali smo enkrat tedensko, kadar je bil čas. Zvečer smo cunje požulili in jih potem namakali do jutra. Veliko težav smo imeli z vodo, saj jo je poleti primanjkovalo, pozimi pa se je naredil debel led. Tudi tedaj, ko ni bilo posebnega dela na poljih, se je našlo marsikaj, da so bili posli zaposleni. V gozdu so sekali smrečje, vozili so vodo.«

Milena Miklavčič



Gostujoči kolumnist:

Tomaž Zaniuk

NA ONESNAŽENI STRANI ALP

foto: osebni arhiv

020
KRALJI
ULICE

Pravica do zdravega in čistega okolja je na sončni strani Alp in zelenem koščku Evrope med večino prebivalcev od osamosvojitve naprej veljala za samoumevno. Da temu povsod v Sloveniji ni tako, vemo denimo zaradi s svincem onesnažene Mežiške kotline in marsikod onesnaženega zraka. Do nedavna tudi v Zasavju. Tam se razmere izboljšujejo po dolgoletnem boju Uroša Macerla in somišljenikov iz EKO kroga, ki jim je uspelo ustaviti uporabo petrolkoksa in sosežig odpadkov v cementarni Lafarge. Da pa bo tudi zelena prestolnica nekoliko manj zelena, pa je letos poskrbela še okoljska katastrofa v vrhniškem podjetju za hranjenje in predelavo nevarnih odpadkov Kemis.

Na dan požara so v Kemisu skladiščili 1402 ton odpadkov, od tega dobrih 948 ton nevarnih odpadkov, med drugim eno tono pesticidov, tudi že dvajset in več let prepovedani herbicid atrazin. Okoljske posledice in sanacija bodo na obrobju Krajinskega parka Barje bistveno zahtevnejše, ker se po besedah strank v branži in državi najbolj urejeno podjetje nahaja ob potoku, po okoljski katastrofi pa pravzaprav mrtvi reki Tojnici. Ker se ta po dobrih 200 metrih izlije, je posredno onesnaženo tudi celotno vodozbirno območje Ljubljane. Prišlo je do popolnega pomora rib in vseh nižjih vrst organizmov v bentosu Tojnice. Gašenje in odstranjevanje vplivov na okolje pa je dodatno otežilo dejstvo, da v Kemisu niso prav natančno vedeli, kaj vse so sploh skladiščili.

Aktivnosti, povezane s posledicami požara, usklajuje medresorska delovna skupina, ki jo je imenovala vlada. Okoliški prebivalci so namreč več dni tožili o dihalnih težavah, skupaj je zdravstveno pomoč potrebovalo 34 ljudi. Na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje so zaradi onesnaženosti odsvetovali uživanje hrane z bližnjih vrtov in njiv. Uprava za varno hrano je 133 kmetijam na Vrhniki poslala obvestilo o začasni prepovedi paše in uporabe krme. Ob pomanjkanju analize tkiv rib v celotnem porečju Ljubljane in rezultatov le-teh ribiška zveza in posamezne družine odsvetujejo uživanje rib v prehrani. Predstavniki kliničnega

inštituta za medicino dela, športa in prometa pa gasilcem, ki so sodelovali pri gašenju požara v vrhniškem podjetju Kemis, predstavljajo vsebino zdravniških pregledov, ki so jih že in jih še bodo opravili.

Ob ribah in vsemu drugemu nič več živemu v Tojnici bo zaradi posledic požara najbolj prizadetih vseh 300 sodelujočih gasilcev. Testi bodo vključevali natančen klinični pregled, preiskave dihal, jetrne teste in odvzem ter zamrznitev vzorca krvi zaradi spremljanja dolgotrajnih učinkov organskih topil, ki so jim bili izpostavljeni prvi dan gašenja, potem pa jih ni bilo več mogoče meriti. Če bodo želeli, bodo vzorce njihove krvi zamrznili in jih odmrznili, če bi pozneje postalo znano, da so bile v zraku še kakšne zdaj neznane strupene snovi. Predstojnica kliničnega inštituta za medicino dela prof. dr. Metoda Dodič Fikfak sicer miri, da trenutno ne morejo natančno povedati, kdo bo zbolel, ampak da lahko govorijo zgolj o verjetnosti za obolevnost, in katere bolezni pri gasilcih lahko pričakujemo oziroma kako naj se zaščitijo v prihodnje. V medicini dela je sicer fenomen posledic dela gasilcev na njihovo zdravje že dolgo znan in raziskan. Pri gasilcih dvojčkov WTC v New Yorku so prve bolezni izbruhnile pet let kasneje, kar nekaj pa jih je, ki se pojavijo tudi 30 do 40 let kasneje.

Po podatkih državnega statističnega urada se količina nevarnih odpadkov na letni ravni vsako leto povečuje, sanacije onesnaženja okolja pa so praviloma drage in dolgotrajne. Če je leta 2010 v Sloveniji nastalo 101.400 ton nevarnih odpadkov, jih je bilo v letu 2015 že 146.000 ton, tako da obrate, kot je Kemis, vsekakor potrebujemo. Sanacijski program po požaru na Vrhniki bo pripravila Agencija RS za okolje. Ta je za podatke, ki so pomembni za odreditev sanacijskih ukrepov, zaprosila Direkcijo RS za vode, Zavod RS za varstvo narave in Zavod za ribištvo Slovenije, Inšpektorat RS za okolje in prostor pa za okoliščine in dejstva, ki jih je ugotovil na podlagi inšpekcijskega nadzora. Vsi sanacijski ukrepi bodo bremenili povzročitelja okoljske škode, to je Kemis oziroma Gorenje, kot lastnika.



foto: Aleksander Petric

V požaru nevarnih odpadkov je tudi na sami opremiti očitno nezadostno opremljenih gasilcev nastalo za več kot 200.000 evrov škode. Po soglasnem sklepu svetnikov bo za nakup nove opreme za gasilce in za kritje morebitnih stroškov zdravstvenih ukrepov občina Vrhnika namenila 150.000 evrov. Več ali manj istih svetnikov, ki so z obema rokama sprejeli Kemis, ko so ga s prvotno zelene lokacije v Zasavju pregnali prav letošnji nagrajenec Goldmanove okoljske fundacije za okoljevarstvene dosežke iz Evrope Uroš Macerl in aktivisti Eko kroga. Slovenija je in bo onesnažena dežela, v kateri bomo vsak dan lahko pričala ekološkim katastrofom, dokler tudi drugod ne bo več takih in tako zagrizenih aktivistov. Kemis je ne nazadnje dokaz, da je tako inštitucijam države kot lokalni politiki spodletelo. Če bi bila pravica do zdravega in čistega okolja res samoumevna, potem pač ne bi lakirali namesto Avstrijcev. Skladišča in predelave nevarnih odpadkov pa tako kot na drugi strani Alp ne bi več sodili v bivalna področja ter neposredno bližino vodotokov.

KOFETKARJA, 24. DEL

Saj ne, da bi ... ali pa! Saj veste, da se v naši rezidenci dogajajo marsikaterere reči ... ampak pustimo to za zdaj od zadaj. Kaj se nam v hiši dogaja od zadaj? Nihče ne ve in nikoli ne bo izvedel! Toliko pa smo skrivnostni. Ampak gremo naprej – ta naš socialni vrt raste kot nor. No, vsaj za zdaj. Kaj pa še bo, bomo pa še videli. Aja, tle u naši hiši se dogaja največji socialni vrt v Lublani. Resno. Taubiju se je strgalo in kar koplje, kot da išče zlato. Pa ga ne najde. Edino, kar mu ostane, je sranje! Gremo dalje s tem socialnim vrtom? Kam že? V nulo ali še dlje? Nekam bo pač treba, mar ne? Ampak ... ta socialni vrt naj bi dal pridelke vsem socialnim potrebnikom in njihovim potrebuješom. Dejmo nardit glupost nad sistemom in da ga dokončno zmeljemo. Imamo pa srečo z našima sosedama. Kljub temu da jih modreci iz pritličja nočejo videti na »našem« vrtu, prnorita vedno pomgat pri delu. Takih ljudi ne delajo več, vam rečem.

Taubi

Tanja San in Anastazia Om:

KRALJICA IN KRALJICA

TANJA SAN:

NIKOLI NE BOM UŠLA IZPOD TVOJEGA NADZORA.

NIKOLI NE BOM DOBILA NAZAJ TISTEGA SVOJEGA LASIŠČA S TVOJIM GNEZDOM.

NIKOLI NE BOM DOVOLJ DOBRO POČISTILA TVOJIH TOALETNIH PROSTOROV.

IN TI BOŠ PISALA.

IN PISALA.

IN PISALA.

IN RAZSLIKALA MOJE DOMAČE OGNJIŠČE.



Saraja

ANASTAZIA OM:

TI ZDRIZDASTO POLZKO POSKOČNATRDOMEHKA.
TVOJE LASIŠČE Z GNEZDOM MOJIM LE SPOMIN ŠE.
TOALETNI PROSTOR, KOT PONAVALI, POVSOD SI TI.
IGRIVO ZDRIZDASTO POLZKO POSKOČNITRDOMEHKI OSTANKI.
ČAROBNI, TVOJI, VRTNICE SOK PO TLEH. RAZSLIKAVAM.
PIŠEM. PIŠEM. O SOKU VRTNICE NA SPOLZKIH TLEH.
LJUBČKAM OGNJIŠČE TVOJE IN PIŠEM O NADZORU SPODLETELEM, VEM.

Kraljevi recenzor:

ĐORĐE BALAŠEVIĆ, KRIŽANKE, 25. 5.

Đorđe Balašević je prekaljen avtor in duhovit zabavljač, ki se na odru izvrstno znajde. V skoraj 40-letni karieri je ustvaril kar precej materiala, s katerim kratkočasi publiko na svojih koncertih. Nastope običajno obogati z izrednim pripovednim darom in humorjem. Malo za šalo malo zares nam je na tokratnem koncertu, ki se je odvil na – svoje čase znamenitem – dnevu mladosti (še pomnite, tovariši?), zaupal, da je talent dobil čisto po naključju. Bogu je namreč v roki ostal zadnji »dar«, ki naj bi ga namenil neznanemu srečnežu. Rahlo utrujen je v usodnem momentu, ki je bil, glede na dogajalni prostor – Vojvodina –, tudi precej dolgočasen, opazil »malega, debelega« in si rekel: »Evo, pa naj mu bo.« »Nisem pameten, sem pa nadarjen,« tako je Đorđe sklenil svojo pripoved. Ob tem je prostodušno priznal, da postane kar užaljen, kadar ga poimenujejo *pevač*. V definicijo *pevača* po njegovem mnenju namreč sodijo pevci, redni nastopajoči na obmorskih terasah, v tipičnih rdečih sakojih, rahlo botoksirani in privlačni na pogled. Biti kantavtor pa je nekaj čisto drugega!

V štiriurnem nastupu, ki se je sicer odvil brez odmora (in od izvajalcev zagotovo terjal precejšnjo mero kondicije), se je Balašević s številčno bogatim in tudi glasbeno vrhunskim spremljevalnim bandom sprehodil skozi bogat opus. Pesem Ne lomite mi bagrenje (še vedno je med mojimi najljubšimi) je namenil našemu županu, s katerim sta prijatelja še iz časov »pred Mercatorjem«. Pošalil se je na račun novopečenega ameriškega predsednika, češ da nam zdaj, ko smo (Slovenci) z njim »povezani« prek prve dame, bojda ni ravno do šale na njegov račun.



foto: L. P.

Kar pa se repertoarja tiče; Balaševićeva glasba je na daleč prepoznavna in tudi specifična. Upoštevaajoč dejstvo, da avtor prihaja z vojvodinske ravnice, ki zna postati v jesenskih in zimskih obdobjih kar depresivna in morajo prebivalci tu pa tam na podstrelih preveriti, če se ni spet kdo obesil (citiram avtorja), je prežeta z melanholijo. Po drugi strani protiutež tej nudi ritmičen in iskriv čardaš, zaradi katerega so marsikoga od navzočih pošteno zasrbeli podplati. Razprodane Križanke so torej poplesavale v ritmu, jaz pa sem (zagotovo ne edina) pogrešala nekatere hite, še zlasti duhovito Pesem o jednom petlu in tudi Oprosti mi, Katrin. Morda je za konec treba izpostaviti še dodatno sporočilo koncerta, ki sloni na filozofiji in kulturi nenasilja. Đorđe je brez dvoma njen pristaš.

MG

GREŠNI KOZEL, SMG

Je *Grešni kozel* (po predlogi Rainerja Wernerja Fassbinderja) zgolj strelovod, v katerega trčijo nakopičena zavist, strasti, koprnenje, prioritete, manipuliranje s čustvi, običajna spolna praksa in – kot protiutež tej – sprevržena pa podredljivost, podrejenost in še kaj ...? Vse to se (kako prikladno) razelektri in nevtralizira v prišleku po imenu Jorgos. Ki je le naključni posameznik, fiktivni lik, in ki bo (hočeš nočeš) prevzel skupinsko krivdo ter v kompletu s tem pokasiral nevzdržno breme stereotipov, predsodkov, najnižjega možnega, kar je nakopičeno v človeških globinah. Situacija je opomin na dogodke tukaj in zdaj in brezkompromisno vleče vzporednice s sodobnim svetom. Večinoma jih želimo in nam jih pogosto tudi uspe(va) spregledati. Obrambni mehanizmi delujejo s polno paro, kaj pa, ljudje z živalskim instinktom po preživetju pa neumorno tlačimo, drobimo, gazimo. Vse poti vodijo v Rim, pravijo. Tokrat pa je dogajalni prostor München, prototip stičišča poti gastarbajterjev, ki se – kakor vedo in znajo – spopadajo s prilikami in neprilikami vsakdana v okolju, v katerem so in bodo na vekov veke ostali vsiljivci. Pa vendar nekoliko manj taki kot tisti, ki prihajajo za njimi. Nekdo mora zavzeti najnižjo pozicijo na lestvici, da se piramida lahko prilagodi gravitaciji. Predstava *Grešni kozel* nam servira več, kot bi (morda) hoteli dojeti in (zagotovo) več, kot bi želeli videti,



foto: Nada Žgank

pred nas postavlja ogledalo družbe, v kateri živimo in katere del smo. Vprašanje je le, ali bomo na tak svet pristali brez upora. Za konec naj kot zanimivost dodam, da je bila predstava v živo prenašana tudi v eter programa Ars.

MG

MADAME BUTTERFLY, SNG OPERA IN BALET

Petek zvečer; planirano in hkrati spontano. Po tedenskem vrvežu je za pomiritev človeške duše pravi odgovor opera. Tokrat italijanska s pridihom Amerike in Japonske. Puccini je združil vse tri nacije v eno človeško stvaritev – glasbo. Zgodba, postavljena v začetek 20. stoletja, nam v ospredje postavi starodavno tradicijo japonske ženske – gejša – in novodobni ameriški pohlep po japonskem ozemlju in vsem, kar sodi zraven. Mlada in neizkušena gejša Čo-Čo-san (Mirjam Tola) se da zapeljati bogatemu Američanu Pinkertonu (Branko Robinšak), ki jo po nekaj tednih zapusti z izgovorom, da mora na službeno pot. Celotno prvo dejanje spremlja bogata glasba opernega orkestra, ki predstavi Puccinijevo pompoznost in verizem. To dvojno odslikavo resničnosti in vse skupaj prežema s čutno opojnostjo. Tovrstna glasba s pridihom grozote in trpljenja se nadaljuje tudi v drugem dejanju, ko Čo-Čo-san po treh letih še vedno objokuje slovo od svojega ameriškega moža. Tik pred koncem se zgodi tragičen preobrat – ki ga povzroči spoznanje, da se je Pinkerton ponovno poročil. Na Japonsko se je vrnil po svojega otroka, s tem pa gejši dokončno zlomil srce. Opera se zaključi z arijo glavne sopranistke, ki je v izvedbi Mirjam Tole morda povzročila, da se je Giacomo za spoznanje obračal v grobu, v dvorani pa je vseeno požela navdušenje



foto: arhiv SNG Opera in balet

ter vzbudila močna čustva žalosti in trpljenja ob prizoru samouničenja. Kljub nekaterim spodrslijajem tako orkestra kot tudi zbora in solistov je bil večer prijetno zaključen z odmevi famozne Puccinijeve glasbe.

Ivana Čemažar

GREEN DAY, ARENA STOŽICE

Z večjimi, manjšimi ali pa sploh nikakršnimi pričakovanji smo nestrpnost dočakali »dogodek leta« ali kot bi rekli mnogi »eksplozijo leta«. Res je, v Ljubljano je prišel bolj ali manj znan punk-rockovski band Green day. Koncert odprt s predskupino Rancid ni presegel nikakršnih meril, pa vendar se je band ubranil imena predskupine velikih zvezd. Tudi dvorana naših preценjenih Stožic se ob njihovih ritmih ni kaj dosti odzivala; smo pa jih podprli z glasnim vriskanjem in ploskanjem. Kot bi trenil, je bila ura osem in dvorana se je burno napolnila. Nekaj trenutkov pred osmo je iz zvočnikov privrela mogočna *Bohemian Rhapsody*, s katero smo dihali in vsi hkrati peli z večnim Freddiejem Mercuryjem. Na presenečenje vseh si zvezde večera niso vzele niti »akademske četrt«, saj je bila ura komaj 20.10, ko je velika trojica otvorila večer s *Know Your Enemy* (pa ga res poznamo?). Osebam na odru pri njihovih dobrih štiridesetih letih bi lahko ta večer rekli kar fantje. Takšna mladostniška energija je bila gotovo prisotna tudi pred devetnajstimi leti, ko so Green Day prvič nastopili v Ljubljani. In kaj jih drži pri moči? Rock'n'roll, kot pravi pevec Billy Joe Armstrong, ki je tekom celotnega večera vztrajno ponavljal, da verjame, da bo rock rešil svet in osrečil vse ljudi. Tako je nastopajočim že po prvi pesmi uspelo dvorano dokončno razživeti in spraviti na noge tudi vse sedeče po tribunah. Vrstile so se uspešnice z novega albuma *Revolution radio*, na svoj račun pa so prišli tudi privrženci starejših plošč, kot so *Dookie* in *Nimrod*. Billy je poskrbel za nič kaj politične intermezze z na dušo pihajočimi hvalami o naši državi in njeni lepoti in s klasično naučenimi »najlepša hvala, hvala«. Seveda ni šlo brez tako svetovno opevanega in po mnogih državah z zlato naklado ovenčanega albuma *American idiot*. Že na samem začetku pa totalno presenečenje: Kaj boljšega si lahko poslušalci želijo od



foto: osebni arhiv

nastopajočih kot to, da s svojimi idoli lahko stopiš na oder? To se je ta večer pripetilo kar trem srečnejšem. Green Dayi pa so zopet dokazali, da so band svetovnega kova, saj so do svojih fenov priljudni in spoštljivi. Po čustveni predstavitvi vseh članov so si fantje vzeli prvo pavzo. Na oder so se vrnili s, po mnenju mnogih, njihovo največjo mojstrovino *Jesus of Suburbia*. Ko smo mislili, da je vsega skupaj konec, je s skromno akustično kitaro na oder stopil še bolj skromen Armstrong in odpel *Ordinary world* ter tako težko pričakovano in ravno za konec primerno *Good riddance (Time of your life)*. Ob zadnjih akordih sta se mu pridružila še bobnar Tre Cool in basist Mike Dirnt. Gospodje so s spoštljivim prikonom in zahvalo zaključili neverjeten večer, ki je pozitivno presenetil še tako zategnjene kritike in pritisnil na ljubljanske Stožice nepozaben pečat.

Ivana Čemažar

KRISTUSOVA LETA DRUGE GODBE, 25. - 27. 5.



024
KRALJI
ULICE

Druga godba (tokrat njena 33. »izdaja«) je mimo, vtisi pa še vedno močni. Običajno jih premlevas kar nekaj časa po tem, ko se festival (že) izpoje, kar je brez dvoma odraz kvalitete. In ta je pravzaprav njegov zaščitni znak.

Letos se je uvodni dan prvič v zgodovini preselil na obalo.

»Migracije« glede koncertnih prizorišč so stalnica, ki smo se je tekom let navadili, vendar ne odvrčajo. Silom razmer sem prvi dan sicer izpustila, sem se pa v nadaljevanju »zgledno«, s kar nekaj logističnega taktiziranja (v te namene priporočam kolo) in – logično – zahtevane kondicije, udeležila večine petkovih in sobotnih koncertov. Letos se je dogajanje (poleg že omenjenega Pirana) odvijalo na treh različnih lokacijah: v Kinu Šiška, na Metelkovi in v Cankarjevem domu.

Pa pojdemo po vrsti, upoštevajoč meni lastno prioriteto listo. *Gaye Su Akyol* s skupino so imenitno opravili svoje. V presenetljivo kompatibilni mešanici tipično turških ritmov in razmeroma divjega (predvsem pa ritmičnega) rock'n'rolla so obiskovalce spravili na noge na prostorsko skromni lokaciji Gala Hale, kjer smo se navdušeno drenjali pred odrom. Inna Modja prav tako ni bila od muh, zaradi zapletov s prihodom kitarista je časovni raspored sicer terjal menjavo, ki pa ni bila usodna.

Dobili smo *Water* (kot bi se lahko reklo), še sploh, ko se je pevka s kitaristom vred po nastopu na odru pomešala med prisotne. Mastru na kitari, Dereku Gripperju, nimam pravzaprav ničesar očitati. Še najbolj pošteno bi bilo reči, da je bil njegov nastop vrhunski, kar so dodatno popestrili njegovi duhoviti komentarji. Yasmine Hamdan s precej vzhodnjaškega pridiha je počasi naznanjala bližino neizbežnega konca (festivala) – *Hal* ali bolje stanje (stvari). Drago Ivanuša me je ob asistenci mlade igralka SMG-ja Anje Novak in glasbeni podpori dveh tolkalcev s svojo predstavo *Raising the voice* kar malce pretresel, prispeval je namreč veliko mero intime (»Kaj bo nekomu šampanjec za roj. dan, če pa rabi jetra?«) in tudi domiselnega besedila. Greh bi bil ne ustaviti se za hip pri bendu Širom, ki je z uporabo posebnih instrumentalnih pripomočkov (BTW – Iztok & comp., vsaka čast) in zgledno disciplino ob njihovem menjavanju pričaral fino, predvsem pa popolnoma umirjeno atmosfero. Lahko bi dodala še kaj, pa bom prostor prepustila vizualnim učinkom obeh kolegov fotografov, ki naj dopolnijo vtis. Vse pohvale organizatorjem in se vidimo spet naslednje leto ☺.

MG

foto: Nada Žgank



foto: Jan Prunk





foto: osebni arhiv

Izza rešetak:

Gostujoča kolumnistka: Zuzanna G. Kraskova

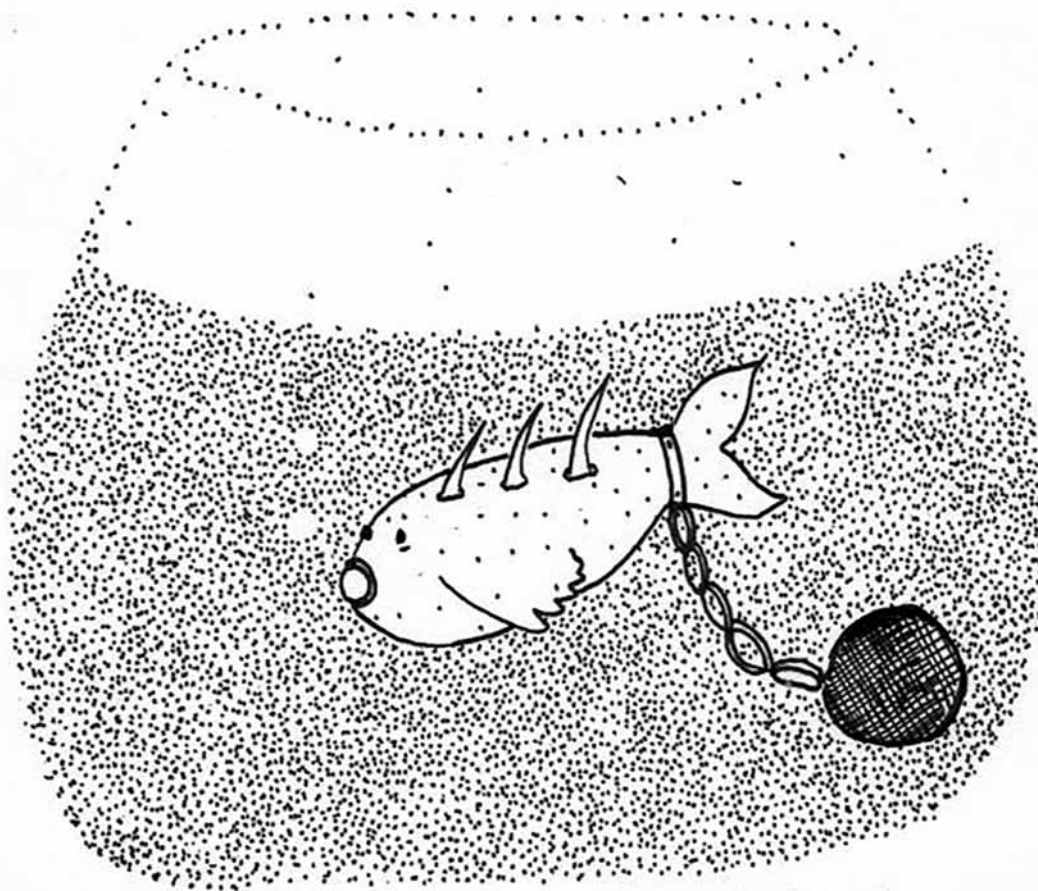
SPOŠTOVANJE ČLOVEKOVIH PRAVIC V SLOVENSKIH ZAPORIH

Organizacije, ki delujejo na področju varstva človekovih pravic, posvečajo posebno skrb in pozornost upoštevanju teh načel pri osebah, ki prestajajo zaporno kazen. Slovenija je pogodbenica vseh mednarodnih konvencij in pogodb, ki opredeljujejo temeljne pravne standarde in pravila za ravnanje z obsojenci ter hkrati predvidevajo tudi posebne nadzorne mehanizme glede njihove implementacije v nacionalno zakonodajo. Hkrati se je Slovenija mednarodnopravno obvezala tako k doslednemu udejanjanju njihovih določb kot tudi k temu, da bo za uresničevanje teh določil posodobila, dopolnila in izboljšala svojo zakonodajo in administrativno prakso ter sprejela ustrezne zakonodajne, sodne, upravne, politične in druge relevantne ukrepe. Pogodbena telesa, ustanovljena z mednarodnimi pogodbami, so zelo pomembna komponenta sistema varstva pravic človeka, tako je bil na osnovi 28. člena Mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah leta 1977 ustanovljen prvi Odbor za človekove pravice. Iz sklepnih poročil Odbora ter stopnje implementacije teh norm v slovenskem pravnem redu izhajajo naslednje pomembne ugotovitve: 1. doba

pridrzanja oseb pred sodno obravnavo (preiskovalni zapor), ki se pod določenimi pogoji lahko podaljša za naslednjih šest mesecev, je očitno predolga in kot takšna ne izpolnjuje zahtev 9. in 14. čl. Pakta; 2. določila Zakona o kazenskem postopku, ki v specifičnih primerih dopuščajo, da obtožene mladoletne osebe niso ločene od obtoženih odraslih, porajajo resne dvome glede njihove usklajenosti z določbami 10. čl. Pakta. Odbor je izrazil tudi zaskrbljenost glede neizplačevanja odškodnin žrtvam in nezadostne pravne pomoči nekaterim osebam, ki jim je odvzeta prostost. Odbor opozarja, da naj Slovenija čim prej prevzame ustrezne ukrepe za preprečevanje in kaznovanje vseh oblik trpinčenja in grdega ravnanja uslužbencev kazenskega pregona ter zagotovi vsem žrtvam tovrstnih kršitev zadostno pravno pomoč od samega začetka postopka odvzema prostosti, kakor tudi hitro, neodvisno in nepristransko preiskavo vseh zatrjevanih kršitev človekovih pravic teh oseb. V javnosti torej nikakor ne sme prevladovati vtis, da je zgoraj naštetu omogočeno le privilegiranim, na primer političnim (beri tranzicijskim) obtožencem ...

025
KRALJI
ULICE

Damjan Majkić



SMS-KOMENTARNICA: 030 323 306

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRILI SMS-KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. V OBLIKI SMS-SPOROČIL JIH OB VSAKRŠNI URI LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 306. VABLJENI K SODELOVANJU!



026
KRALJI
ULICE

25. 05.>> Skoraj vsak mesec kupim Kralje pri istem možaku pri Maxiju. Prijazen, vedno plaho vpraša: »Revijo mogoče?« Ne spomnim se njegove številke, ker sem majske kupila pri prodajalcu 472 (Ivan Golub – op. ured.). Mi je pri srcu. No, št. 472. Ne morem verjeti, kako se je znašel. Množica je sedela v Cacaoju in srkala kavo (z mano vred). Prodajalec pride prijazno k vsaki mizi in začne prodajati revije. Ljudje so začeli kupovati Kralje, cekini so se kar množili! Vsa čast, se je znašel, medtem ko je njegov kolega samo stal 5 m stran in ni prodal nobenega izvoda. Lep pozdrav

27. 05.>> Vedno znova in znova sem prijetno presenečen nad vašim prodajalcem številka 620 (Aljoša Rode – op. ured.). Zdi se mi, da je Aljoša. Nad njegovo prijaznostjo, nevsiljivostjo in pripravljenostjo na pomoč pred Tušem v Mengšu. LP Miha

04. 06.>> Danes sva s partnerko bila v Ljubljani pri njeni hčerki, in ko sva se vračala od nje, sem od nevsiljive prodajalke št. 709 (Nives Desput – op. ured.) kupil revijo Kralji ulice. Dal sem ji 2 evra, lepo se je zahvalila s komplimentom »imate dobro srce«. Bravo, Kralji ulice. Lado iz Celja

06. 06.>> 6. 6. smo kupili revijo, prodajalec št. 700 (Robi Kiselak – op. ured.) je prijazen, skrben gospod, za svojega kužka skrbi in ga obožuje ... Naši 3 otroci radi slišijo zgodbe iz revije in upam, da čim več staršev prebere resnične zgodbe svojim potomcem. LP družina D

08. 06.>> Pozdravljeni, Kralje ulice je včeraj na Prešernovem trgu kupil prijatelj Matic in časopis sem si takoj prisvojila, saj je izredno zanimiv. Prepričana sem, da ga bom vnaprej kupovala tudi sama. Evelina

09. 06.>> Danes sem spoznala časopis Kralji ulice, nad katerim sem navdušena. S prijateljico sva srečali prijaznega gospoda št. 31 (Danilo Mauko - op. ured.) in kupili časopis, ki nama je popestril ležanje na plaži. Hvala nasmejanemu gospodu! LP, študentki Ema in Tanja iz Kopra

12. 06. >> Na Pražakovi imate simpatičnega »garderoberja« (Senad, za prijatelje Muja - op. ured.), ki me vedno prijazno sprejme, se zahvali za prineseno robo in poskrbi, da ne ostanem brez zadnje številke Kraljev. Se že veselim novega srečanja z njim. Pozdrav vsem! Pika Mary

NAJAMEMO SKLADIŠČE V LJUBLJANI.

Plačilna disciplina je naša ponosna vrlina.

STARA NOVA
ROBA
A

Kontakt:

059/010 075

stararoba.novaraba@kraljiulice.org

Zadruga za povezovanje skozi ponovno uporabo
STARA ROBA - NOVA RABA z.b.o., soc.p.

GIACOMOV FOTO - KOTIČEK, PSIHIATRIČNA USTANOVA V COGOLETU – 2. DEL

<http://www.giacomodoni.com/persistenze/manicomio-di-cogoleto/>

Po fotografski seansi mi je vodič pomignil, naj mu sledim, češ da je še marsikaj vredno ogleda. Spustila sva se v presenetljivo hladne in mračne prostore pod paviljonom. Prizor, ki sem mu bil priča, mi je vzel sapo. Pred mano so stale jaslice. Umetelen sklop, izdelan v »neapeljskem« stilu, je sestavljen iz več delov, predstavlja pa življenje znotraj ustanove. K izdelavi miniaturne so prispevali oboji, tako pacienti kot tudi bolniščno osebje. Jaslice vsekakor nudijo popotovanje v čas, začesi z Jezusovim rojstvom, ogled se nadaljuje z miniaturno kopijo najbolj presunljivega prostora v ustanovi – sobe za elektrošoke – in konča z miniaturo Genove, ki je bilo hkrati tudi domače mesto mnogih pacientov. V času, ki so ga ti namenili ustvarjalnemu delu, so zlahka pozabili na vsakdanje tegobe in boleče spomine. Kljub temu da s sabo nisem imel stojala za fotoaparata, sem naredil kar precej posnetkov. Po prihodu domov sem sicer precej razočaran ugotovil, da so fotografije zamegljene in da

niso v fokusu. So pa neke vrste zgodovinsko pričevanje in kot take nudijo vpogled v določeno obdobje, kar še zdaleč ni zanemarljivo.

Po 8 letih sem s pomočjo sodelavca material obnovil in izboljšal ter objavil v prvi knjigi z naslovom »Papier-mache Souls«. Nove fotografije je v l. 2008, torej leto po mojem fotografiranju, posnel Fulvio Pischedda.

Giacomo Doni



Elektrošok

foto: Giacomo Doni



Rojstvo

foto: Giacomo Doni



Kopalnica

foto: Giacomo Doni



Genova

foto: Giacomo Doni

BREZPLAČNE PRIREDITVE

Razstave, predavanja

KAJ: Čitaj slovaško, beri slovensko, knjižna razstava
KJE: Slovanska knjižnica, Einspielerjeva 1, 2. nadstropje, Ljubljana
KDAJ: 1. 7. - 31. 8.

KAJ: Potovanje časa, čas potovanja – predava mag. Marko Ogris
KJE: Knjižnica Šiška, Trg komandanta Staneta 8, 1. nadstropje, Ljubljana
KDAJ: 3. 7. ob 17.30

KAJ: Čuječnost in vzgoja – dr. Eva Škobalj
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, Kersnikova 2, 3. nadstropje, Ljubljana
KDAJ: 4. 7. ob 18.00

KAJ: Ištvan Išt Huzjan, samostojna razstava
KJE: Mestna galerija Ljubljana, Mestni trg 5, Ljubljana
KDAJ: 16. 6. - 17. 9.

KAJ: Mike Hentz, samostojna razstava
KJE: Kulturni center Tobačna 001, Tobačna ulica 1, Ljubljana
KDAJ: 21. 6. - 28. 7.

KAJ: Svet brez nas: Zgodbe o dobi nečloveških akterjev, razstava
KJE: Galerija Vžigalica, Trg francoske revolucije 7, Ljubljana
KDAJ: 27. 6. - 27. 8.

Razno

KAJ: Meditacija - umirjenost uma (Shine & Vipassana)
KJE: Budistični center Dharmaling, Pavšičeva 41, Ljubljana
KDAJ: vsak torek in četrtek od 18.00 do 19.00

Prireditelji, vabljeni k objavljanju svojih brezplačnih prireditev! Pišite nam na e-naslov: urednistvo@kraljiulice.org.



ZORČIČEV ZAKON O REGISTRACIJI KOLES

A. NIKOLIČ

OGLASNA DESKA

Da sonce vas ne bo ožgalo, pridite v trgovinico malo. Pokrivala, zastirala in ležala že čakajo na vas, da vzamete jih s seboj, ko krajšate si čas. Še knjiga za na plažo in pripomoček za masažo najde se v Posredovalnici rabljenih predmetov Star roba nova raba na Poljanski cesti 14. Več na www.robaraba.si. Vroč sončen pozdrav

Če ima kdo slučajno potapljaško obleko (bodisi z dolgimi ali kratkimi rokavi, bodisi podloženo ali ne) št. XL ali L, in bi jo bil pripravljen odstopiti, se toplo priporočam. Milan: 070 603 440

Posebna zahvala gre Austinu in Jessici Calvert in dobrodelni organizaciji Called and Chosen Ministries iz Amerike, ki so donirali 30 paketov higienskih pripomočkov za naše uporabnike. Prav

tako se zahvaljujemo za vse učne ure angleščine v mesecu juniju, ki so jih na društvu izvajali za naše uporabnike.

V imenu društva Kralji ulice se zahvaljujemo:

- DUNYA DONER KEBAB
 - pekarni OSEM
 - podjetju LIDL za sokove, tonik in mineralno vodo (prijetna osvežitev v vročih dneh)
 - slaščičarni ZVEZDA
 - društvu LAJKA za donirano hrano za pse
 - trgovine DM
- Se priporočamo za naprej.

V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

Športna sekcija Kralji ulice vas vabi vsak četrtek od 15h - 16h v Športni center Triglav za Bežigradom (balon) na nogometno urico. Vsi dobrodošli!

ZAHVALA:

MUZEJ ILUZIJ ... nič ni tako, kot se zdi ... V mesecu maju in juniju smo se odpravili na obisk Muzeja iluzij. Poleg različnih kalejdoskopov, optičnih iluzij, hologramov itn. smo bili najbolj navdušeni nad VORTEX predorom, ki je obrnil naš občutek za ravnotežje na glavo. V Muzeju iluzij nič ni tako, kot se zdi. Za sprostitev smo se na koncu ustavili v igralnici z različnimi igrami. Zahvaljujemo se za donacijo kart za muzej in prevetritev naših čutov in občutkov! Irena

029
KRALJI
ULICE

Delovanje našega društva lahko podprete tudi tako, da nam namenite 0,5 odstotka dohodnine, ki vam jo država odmeri za preteklo leto. To storite s spodnjim obrazcem, ki ga izpolnete in

pošljete na pristojni urad FURS (v Ljubljani je naslov: Davčna ulica 1, 1000 Ljubljana). Hvala!

PODATKI O DAVCNEM ZAVEZANCU:

(ime in priimek davčnega zavezanca)

(podatki o bivališču: naselje, ulica, hišna številka)

(poštna številka, ime pošte)

(davčna številka)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

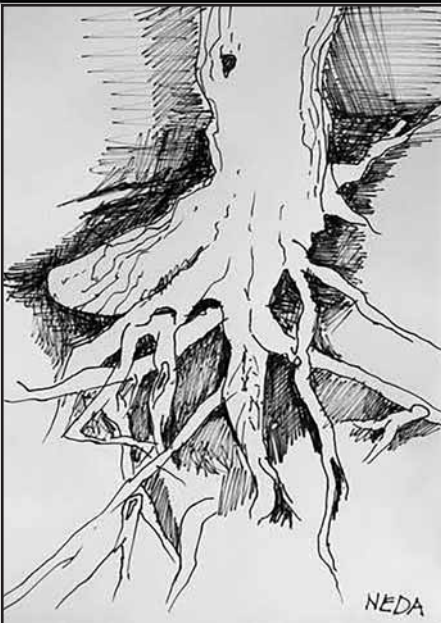
(pristojni finančni urad)

ZAHTEVA za namenitev dela dohodnine za donacije

Ime oziroma naziv upravičenca	Davčna številka upravičenca								Odstotek (%)
Društvo za pomoč in samopomoč brezdomcev Kralji ulice	2	3	9	5	6	0	4	6	0,5

V/Na _____, dne _____

_____ podpis zavezanca/ke

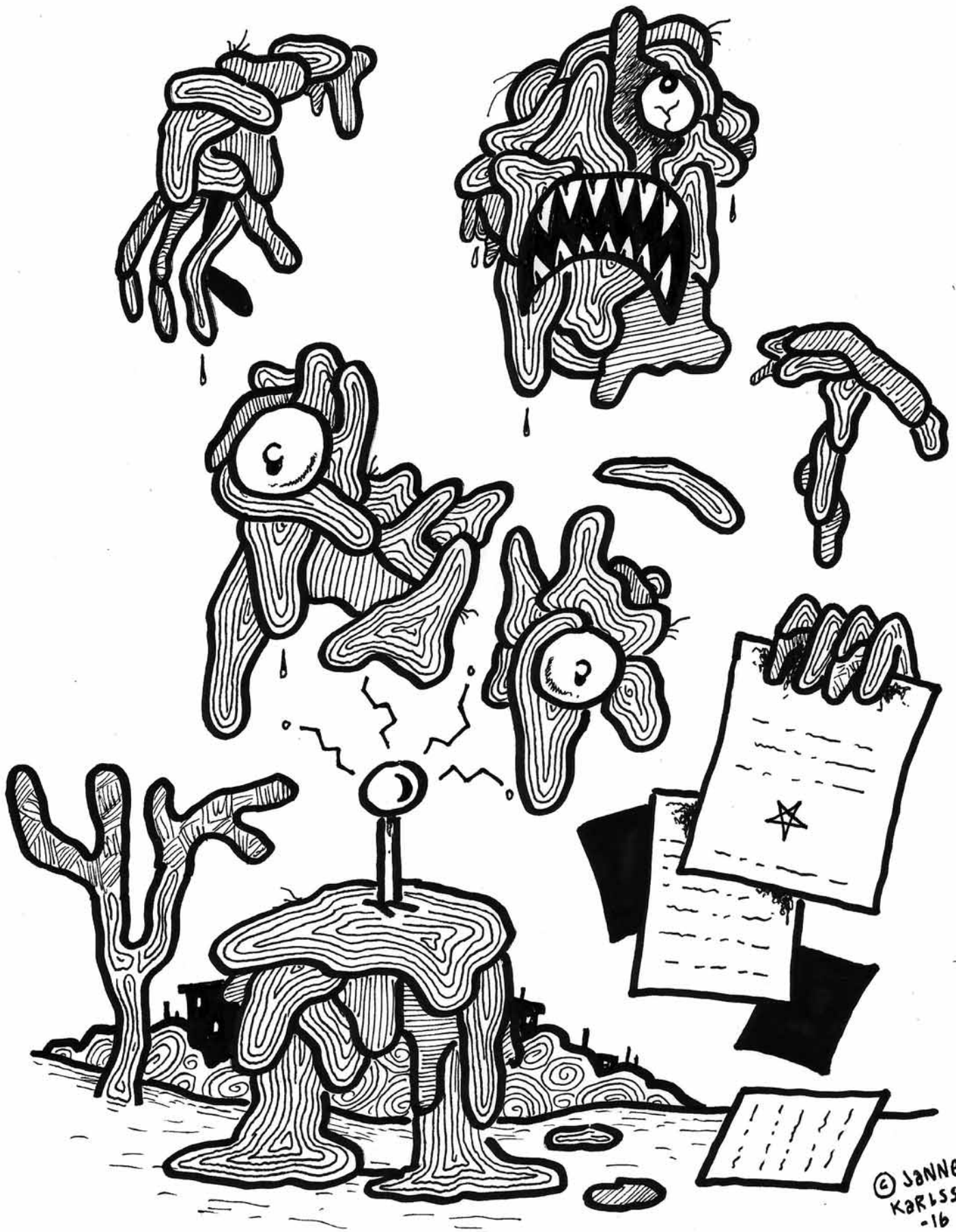
				STAROGRŠKI BOG ZDRAVILSTVA (PRI RIMLJANIH ESKULAP)	NAJDRAŽJA VIOLINA NA SVETU	PREBIVALKA KRAJA NA DOLENJSKEM	NEODLOČEN IZID ŠAHOVSKE PARTIJE	NOMEN EST —	SANJE (LITERARNO)	BIBLIOTEKA	DOLOČITEV TAKSE OB PREHODU MEJE	OSNOVNO DELO V PEKARNI
				DALJNOGLED ZA OPAZOVANJE ZVEZD								
				SLUŠNA KOŠČICA, PRIRAŠČENA NA OKROGLO OKENCE								
				LJUDSKO IME ZA KREMEN								
				MESTO NAD ZAHODNO ISTRSKO OBALO					IRSKA REPUBLIKANSKA ARMADA			
				IME LETAL EDVARDA RUSJANA			SIMBOL ZA TELUR	ZLOG V BESEDI JEŽICA				STAR SLOVAN
				ANGLEŠKA PROSTOR-NINSKA MERA (PŘIBLIŽNO POL LITRA)				IME ITALIJANSKE IGRALKE MAGNANI				
PREBIVALCI KRAJA V BLIŽINI MOJSTRANE NA GORENJSKEM	STEKLENA CEVKA ZA KEMIJSKE POSKUSE	LOVEC, KI SE UDELEŽI POGONA Z BRAKI	BENEDIKTINSKA OPATIJA NA BAVARSKEM	ZIMSKI POJAV NA DREVJU	KULturna RASTLINA			REMBRANT VAN —				
NAŠ PESNIK IN PREVAJALEC (ANTON)							LOČEVANJE KRISTALOIDOV OD KOLOIDOV Z OPNO	KIS (LJUDSKO)				
ŠIROK TRAK ZA NOŠENJE BREMENA NA HRBTU				OPERNA PEVKA (NORINA)	PREBIVALEC ISTRE			ČLANI RIMSKEGA SENATA				KAREL ARHAR
MESO Z VRATU						IVAN PRIJATELJ			VELIKO SREČE PRI ŽREBU	JERNEJ KOPITAR	MAKEDONSKI PESNIK (KOČO)	
ŠIBAST OBMORSKI GRM Z RUMENIMI CVETOV				UBITI EGIPT. POLITIK (ANVAR EL)	TENISAČ NASTASE				MATI BOGA ZEUSA			
MINERAL, KI SE IMENUJE PO AVALI						IZBRANA DRUŽBA			PREMETENA ŽENSKA			SONČNA DEŽELA NA VZHODU IZ GRŠKE MITOLOGIJE, DOMOVINA MEDEJE IN KIRKE
AMERIŠKO MOŠKO IME (V BESEDI SNEDA)			LJUDSKA REPUBLIKA			HR. FILMSKI REŽISER (VATROSLAV)						ŠPORTNI ŠAMPION
ITALIJANČENJE			LOJZE DOLINAR			NIKELJ						
SESTAVIL JOŽE PETELIN	HRIBOVJE V ZAHODNI EVROPI					POGOSTO MOŠKO MAKEDONSKO IME						



POZOR - NAGRADNA IGRA

Pravilno izpolnjeno križanko pošljite na naslov: Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana - in se potegujte za zabavne nagrade: knjigo Franja Frančiča Meseno spoznanje, DVD-trojček ter zgoščenko Ulične žvrgoljivosti Kraljev ulice.

Iskrene čestitke nagrajencem prejšnje pravilno rešene nagradne ugank, ki so: Janez Žvan in Darke Repše iz Ljubljane, Matjaž Šuligoj iz Cerknice, Romana Kitanovič iz Logatca, Mihael Svanjak iz Kopra in Nejc Konjedic iz Mirna.



A black and white photograph of a young couple smiling at the camera. The woman, on the left, has blonde hair and is wearing a denim jacket over a striped shirt. The man, on the right, has short dark hair and a light beard, wearing a dark t-shirt with sunglasses hanging from the collar. They are standing in front of a building with arched windows and trees.

LUCIJA IN JASMIN

Lucija je moja zvezda danica in
severnica, vse obenem.